

Xujun xi y'ét'a Marco én nda tsuhu Jesucristo

B'i ts'ín y'énijmí Jua Bautista

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ B'i ts'ín b'atuts'ihin ra én nda tsuhu Jesu, kui xi Cristo xi Ntíhi Ntíaná maha.

² Nda profeta Isaiá b'i ts'ín y'ét'a nk'ie: Títs'inkjáá nda chjine'énna tu xi ngjuai tíjtuhun ri. K'uénda tíjtun niyáhi.

³ Tínu'yá ntaha nku nda xi tíkjintáya ante kixiú: “T'endo niyáha Ntíaná. Tjen naxuu niyáha.”

⁴ Xi nkú ts'ín y'ét'a Isaiá nk'ie, b'a ts'ín j'aiténtá xuta Jua ante kixiú. Y'énijmí nga tjíhin nga ngjuaikj'áha ra animaha xuta ko nga saténtá tu xi kama ndyat'aha ra ngatitsuhun.

⁵ Tsitju ngayjee xuta xi tjín ante Judea ko ngayjee xuta xi tjín nanki Jerusalen nga j'aisehe Jua. Incha kisaténtájin ntáje Jordan nk'ie nga kits'ínkie yjoho nga tjíhin ngatitsun.

⁶ Nk'ie nga y'ejña Jua, najyun xi kamandakoho ntsjaha chu camello bja ko nku tjabaxín b'ékjá. Chjubá ko ntsjényá kjine.

⁷ B'i kitsú nga y'énijmí:

—Askahan an kj'uaí nku xi 'yún nk'a tjen sa, xi má nga ndahachí najmi tsuhuna tsa kjendáya n'úhu ntéhe.

⁸ An ntánijua tibaténtáko honuu tunga máha kui, Espiritu Santo kuaténtáko honuu.

*B'i ts'ín kisaténtá Jesu**(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)*

⁹ Nistjin ján tsitju Jesu nanki Nazaret, nanki xi tijnajihin ante Galilea, ko ntáje Jordan tsaténtájihin Jua.

¹⁰ Nk'ie nga títitjujín ntánijuo, kieke nga tsix'á nk'a ján ko nga Espiritu Santo nibajennehe xi nkú joyaha nku chutuju.

¹¹ Kinu'yá nk'a ján nku ntá xi b'a kitsú:
—Ji Ntina, tjona ji. Tsjo nkjún mana ji.

*B'i ts'ín kits'ín nganaha Jesu ndanindoo**(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)*

¹² As'ai tjen'yún ngjikohó ra Espiritu Santo ante kixiu.

¹³ Yo y'ejna yachán nistjin tjihin, ko ndanindoo kikjut'ayák'uhun. Y'ejnajihin chu xi tjin ngijnóo ko ntítsjehe Ntjaná j'aisinkohó.

*B'i ts'ín kik'atuts'ihin xaha Jesu**(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)*

¹⁴ Askahan nk'ie nga kis'eya'yún Jua, ngji Jesu ante Galilea nga y'énijmí én nda tsuhu Ntjaná. B'i kitsúhu xuta:

¹⁵ —Ja kuichu chuba. Ja 'yún tiña tijnanu Ntjaná nga tibatéxumanuu nd'ai. Tankinchj'aha ruu animanuu ko n'e s'ejun én nda tsuhu Ntjaná.

*B'i ts'ín kinchjaha Jesu já ni'yakuyá xi tjuhun**(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)*

¹⁶ Nk'ie nga tsú'ba Jesu andai ntáchak'un Galilea, kieke Simon ko Andre xi nts'e maha xinkjín. Kui xi tijncha kjaníkj'a na'ya tjiöhó ajin ntóo, at'aha tjiö incha tsuba jóo.

¹⁷ B'i kitsú Jesu:

—Jun já, tsjénkinú. An ts'ian nga xuta nuboo.

¹⁸ Ta kuihi chubo y'éntu jóo na'yaha ko kitsjennkíhi Jesu.

¹⁹ As'ai ngjindju sa ko kieke Santiago ko Jua xi nts'e maha xinkjín. Kui jóo xi jáha Zebedeo. Ayaha tsutsuhu jóo incha kabincha nga tíncha b'énda na'yaha.

²⁰ As'ai tjen'yún kinchjahá ra, ko y'éntu jóo Zebedeo xi na'mihi maha ko já xi basinkoho aya tsutsuu nga kitsjennkíhi Jesu.

B'i ts'ín kits'ín ndaíhi Jesu nku nda xi tijnajihin nku ndaninda

(Lc. 4:31-37)

²¹ As'ai incha j'ai nanki Capernaum. Nk'ie nga nistjin nkjún jas'en Jesu ni'ya sinagoga nga tsakúya.

²² Kama nkjún xuta xi nkú ts'ín tsakúya, at'aha tsakúya xi nkúhu tsa xá tjihín, najmi xi nkú ts'ín bakúya já chjine'éhen kjuatéxumoo.

²³ Tijná sinagoga xuta Capernaum nku nda xi tijnajihin nku ndaninda. Kui xi 'yún kikjintáya nga b'i kitsú:

²⁴ —Ji Jesu xi nibáhani Nazaret, ¿mí nihi xi tjínkoni? ¿Á ja kjúái n'ekjeheni? Bená yáha ji. Ji xi ntíhi Ntíaná.

²⁵ Tunga ndjahá kinchjako Jesu ndanindoo:

—iXu sin n'ei ko titjusjehihin ndo!

²⁶ Ixí y'étsujnehé ra ndo ndanindoo ko tu xí 'yúhún kikjintáya nga tsitjújihin.

²⁷ Ngatentee xuta tu ni xí kama nkjún ra ko b'i ngján kingjásjayaha xinkjín:

—¿Mí nihi xu'bi? Kj'ai ts'in bakúya ndai. Bakúya xi nkú joyaha tsa xá tjihin. Santaha jánindoo batéxumaha ko nt'é'éhen.

²⁸ Ngayjee nanki xi tjin ante Galilea tu xí kitsahá kichubanijmíyaha Jesu.

*B'i ts'in kits'innkihi Jesu na nchi'yaha Pedro
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)*

²⁹ Nk'ie nga incha tsitju ni'ya sinagoga, ngji Jesu, Santiago ko Jua ni'yaha Simon ko Andre.

³⁰ Kui chubo ch'in kijjñako na nchi'yaha Simon. Tjen'yún kik'inyahá ra Jesu ni xi tímaha tachjúun.

³¹ As'ai ngjik'uhun Jesu ko jakj'á ntsja nga kik-jesintjen. Ta kuihi chubo kindyjajihin ch'ihin tachjúun ko kitsjáha nichine xi tsichusehe.

*B'i ts'in kits'innkihi Jesu nkjin xuta un
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)*

³² Nk'ie nga ja kama'ña, askahan nga ja ngjintjai ts'ú, j'aich'áha Jesu ngayjee xuta un ko xi tjintujihin jánindoo.

³³ Ngayjee xuta nantio kama ñjakú asti ankjuo.

³⁴ Kits'innkihi Jesu nkjin nkjún xuta un xi k'uhun nkjin tákjá ch'in. Kik'onsje nkjin nkjún jáninda. Najmi kitsjántehe tsa kúinchja jánindoo, at'aha jánindoo be yáha Jesu.

*B'i ts'in tsitju Jesu nga y'énimí éhen Ntiana
(Lc. 4:42-44)*

³⁵ Nk'ie nga jyunya xa sa, tsisintjen Jesu ko ngji nku ante t'axín tiya. Yo kinchjako Ntiana.

³⁶ As'ai Simon ko já xi tjintukoho yo incha tsangisjái Jesu.

³⁷ Nk'ie nga kisakúhu, b'a incha kitsúhu:

—Ngayjee xuta t'ibangisjaihi.

³⁸ B'i kitsú Jesu:

—Tjián kj'ai ante xi tjin tiña ei tu xi ko ta yo k'uenjímihina. At'aha kui xá jáihina.

³⁹ Ngji nga y'énjímí xki ni'ya sinagoga xi tjin ngayjee ante Galilea ko kik'onsje jáninda xi tjintujíhin xuta.

B'i ts'in kits'ínkihi Jesu nku nda xi k'uhun ch'in fentujnu

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Nku nda xi k'uhun ch'in fentujnu j'aisehe Jesu ko tsasinkúnch'int'aha nga tsankihi nga kuasinkoho. B'i kitsúhu:

—Tsa ji xi mjehi, kama n'e jení nga chjúxinní ch'in xi k'unna.

⁴¹ As'ai kama nimaha Jesu nda uun. Kingjénne ntsja nga kits'ínko ko b'i kitsúhu:

—Mjena. Katuma jei.

⁴² Ta kuihi chubo kindyja ch'ihin ndo. Kama je ngáha.

⁴³ As'ai b'i kitsúhu Jesu ndo:

⁴⁴ —Ji, najmi tu ch'a xi 'miyaihi ni xi kamat'ain. T'ihinkúchijihí yjohi nda na'miu ko tjein chje xi nkú ts'in y'éjña Moise ngat'aha nga ja kama jei, tu xi skue kixihi xuta nga ja kamanda ngáhani.

⁴⁵ Tunga nk'iehé nga ngji ndo, kitsúya tentehe xuta ni xi kamat'ain. Kui nga najmi ta kama jas'en chjihí Jesu nanki xi tjihin yo. Tu andai nantjohó kikjatsú'ba má nga najmi tjin xuta. Tunga tsitjuhú xuta xi tjin tu má nankihí ni nga j'aisehe.

2

*B'i ts'in kits'innkihi Jesu nku nda xi najmi ma fi
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)*

¹ As'ai ta j'aihi ngaha Jesu nanki Capernaum ko kint'e xuta nga ja tijnha ngaha Jesu ni'yaha.

² Kui nga kama njaku nkjahun xuta, nga santaha najmi ta kis'ehe ante asti ankjuo, ko Jesu y'enijmihiehen Ntiana xuto.

³ As'ai incha j'ai nju ja xi incha kab'anganki nku nda xi najmi ma fi. Jesu j'aich'aha ndo.

⁴ Tunga najmi mahá incha bichuko nda uun má síjña Jesu tu ngat'aha xuta nkjin xi kama njaku yo. Kui nga incha kikjexihin nku te ni xi kjinehe ra ni'yo ko yo incha kits'inkjihi nda uun santaha má síjña Jesu.

⁵ Nk'ie nga kieke Jesu nga s'ejihin jóo nga Ntiana kits'in nibaha, as'ai kinchjako nda uun:

—Ji ntina, ja kama ndyjat'ahi ngatitsuhin.

⁶ Tunga ta kab'entuhú yo k'ua ja chjine'éhen kjuatexumo xi b'i ts'in incha kits'innkjink'un:

⁷ “¿Á b'a ts'in tinchjaha ndai? Najmi tibenkjún Ntiana nga b'a ts'in tinchja. At'aha nku tutuhú Ntiana xi maha ts'inndyjat'aha xuta ngatitsuhun.”

⁸ Tunga tjen'yún kamankjihin ra Jesu ni xi tijncha ts'innkjink'un jóo. As'ai b'i kitsúhu:

—¿Á b'a ts'in tín'enkjínk'uhunnu?

⁹ Má éhen xi 'yún naxu tjen xi kama xihin nda xi najmi ma fi? ¿A: “Ja kama ndyjat'ahi ngatitsuhin”? ¿A ra: “Tisintjein, chjúbéi nachan xi kisujnasuin ko titsutjai?”

10 Tunga mjehéna kuakuchjínu nga Ntíhí Ndax'íun tíjña ngajoho Ntíaná asuntei xi má nga kama ts'ínndyjat'ahá ngatitsuhun xuta.

As'ai b'i kitsúhu nda xi najmi ma fiu:

11 —Ji tínchjakoho. Tísintjein, chjúbéi nachahin ko t'in ngáhani ni'yahi.

12 As'ai tjen'yún tsisintjehén nda uun, jakj'a nachahan, ko ngayjee xuta kíkíehé nga tsitjusje. Tu ni xí kama nkjúhún ra ngatentee xuta ko kits'intsjoho Ntíaná. B'i incha kitsúhu xinkjín:

—Ndaháchí najmi kjee yaá nku ni xi nkúhu xu'bi.

B'i ts'in kinchjaha Jesu Levi

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

13 As'ai ta tsitjuhú ngáha Jesu nga ngji andai ntáchak'uun. Nkjin nkjún xuta j'aisehe, ko Jesu tsakúyaha xuto.

14 Nk'ie nga títs'ín niyá, kíkíe nda xi 'mi Levi xi ntíhí Alfeo nga kab'ejña ante má nga f'áchjintjai ch'á nga ts'inxát'ahá já Romá ko b'i kitsúhu:

—Tsjénnkiní.

As'ai tsisintjen Levi ko kitsjennkíhí Jesu.

15 Nk'ie nga tíkjine Jesu niñu ni'yaha Levi, nkjin nkjún já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'inxát'ahá já Romá ko já xi najmi naxu ts'intjusun kjuatéxumaha Moise ta incha j'aik'ientut'áha Jesu ko já ni'yakuyáha. At'aha nkjin nkjún maha xi incha kitsjennkíhí.

16 Kíkíe já chjine'éhen kjuatéxumoo ko já fariseo nga Jesu tíkjineko niñu jóo. As'ai kinchjako já ni'yakuyáha Jesu nga b'i kitsúhu:

—¿Á já xi f'áchjintjaihi ch'á ko já xi najmi naxu ts'intjusuhun kjuatéxumaha Moise tinekoho niñu nda maestrúnu?

17 Nk'ie nga kint'é Jesu éin, b'i kitsú:

—Xuta xi uhun machjéhen já chjinenki, najmi xi ndaha. Najmi xuta je jái nchjaha, xuta ngatitsun ní jái nchjaha.

B'i ts'in kitsúya Jesu nkjé tjihin nga k'úentu kjintía xuta ni'yakuyáha

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

18 Nku niyá nk'ie nga tjintu kjintía já ni'yakuyáha Jua Bautista ko já fariseo, as'ai tjín xi incha j'aisehe Jesu ko b'i kitsúhu:

—¿Nkú tjihin ra nga najmi b'entu kjintíaha já ni'yakuyáhi, xi nkú ts'in b'entu kjintía já ni'yakuyáha Jua ko já ni'yakuyáni?

19 As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿A mahá b'entu kjintía xuta xi tjintujín nku s'í kjuabixan nk'ie nga tjñajin saha nda bixoon? Nk'ie nga tjñajin saha nda bixoon, najmi kama k'úentu kjintía.

20 Tunga kuichúhú nistjin nga chjú'aha nda bixoon. Nk'ie nga kuichú nistjin xu'bo, nk'iehé nga k'úentu kjintía.

21 'Najmi ch'a b'estikoho najyun chá nku te najyun tsetse xi najmi kjee nibákú. At'aha nibákú najyun tsetse ko kjetiya najyun chóo. B'a ts'in fi tsehe má kitiyá.

22 Ko ta ndaha najmi ch'a binchá binu tsetse nku tsa tjabaxín chá. At'aha binu tsetse kjetiya tsa tjabaxín chóo. As'ai fi ndzjo binu ko batsun tsa tjabaxín. Kui nga tsa tjabaxín tsetsehé xincháha binu tsetse.

B'i ts'in kinchjanijmíyaha Jesu nistjin nkjúun

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

23 Nku xuatu tí'f'a Jesu má nga tjíntje tuniñu. As'ai incha kikje'yún tuniñu já ni'yakuyáha ko kits'íntjiya ntsja nga kikjine.

24 As'ai b'a incha kitsúhu Jesu já fariseo:

—Chase ma ri. ¿Á ni xi tíjña nkjúhun ra kjuatéxumoŋo nga nistjin nkjúun tíincha ts'ihin já ni'yakuyáhi?

25 B'i kitsú Jesu:

—¿A ndahachí najmi kjee n'eyo má nga tíjt'a ni xi kits'ín David nk'ie nga un kiekehe ko kama bjoho kui ko já xi tjenkoho?

26 Kui nistjiun Abiatar tíihin nda na'mi títjun. Jas'en David ante nkjúhun Ntíaná ko kikjine nínkuan nkjún xi tíntu yo, ni xi tu já na'miu ma kjinehé. Ta kitsjá yaha nínkuon já xi tjenkoho.

27 Nistjin nkjúun kis'ejña ngandaha xuta, najmi ngandaha nistjin nkjúun kamandaha xuta.

28 Kui nga Ntíhi Ndax'iun batéxumaha ra santaha ko nistjin nkjúun.

3

*B'i ts'ín kits'ínnkihi Jesu nku nda xi ch'ihin ntsja
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)*

1 Nku niyá jas'en Jesu ni'ya sinagoga ko yo ta kab'ejña nku nda xi ch'ihin ntsja.

2 Kikunntá 'maha jóo tu xi incha skuehe tsa ts'ínnkihi ndo nga nistjin nkjúun, tu xi b'a ts'ín sakúhu ra má tíndyjajihin Jesu.

3 As'ai b'a kitsúhu Jesu nda xi ch'ihin ntsja:

—Tisíntjein ko tisijnñai kamaseen.

4 As'ai b'i kitsúhu jóo:

—Jun, ¿mí nihi xi ma n'e nga n̄istjin nkjún? ¿A ma n'e ni xi nda, a ra ni xi najmi nda? ¿A ma n'ek'anki xuta, a ra ma n'ek'ien?

Tunga najmi kinchjahá jóo.

⁵ As'ai kjan tsasehe Jesu já xi kabinchandaihi ko kikié babaha at'aha ndjá tjíntuyá animaha jóo. B'i kitsúhu nda xi ch'ih̄in ntsja:

—Tjentei ntsai.

Kingjénte ntsja ndo ko kamanda.

⁶ Tunga nk'iehé nga tsitju já fariseo yo, as'ai kama ñjakúko já xi yjanki nda rej Herode Antipa nga tsangisjai niyáko xi nkú ts'ín kama ts'ínk'iehen Jesu.

B'i ts'ín kits'ínk̄ihi Jesu nkjin xuta andai ntáchak'uun

⁷ As'ai ngjiko t'axín Jesu já ni'yakuyáha andai ntáchak'uun. Ta kitsjennk̄ihi nkjin nkjún xuta xi incha niba ante Galilea.

⁸ Ko ta incha kint'é ngayjee ni xi títs'ín Jesu xuta xi tjín ante Judea, xi tjín nanki Jerusalen, xi tjín ante Idumea, xi tjín ngabantá ntáje Jordan, ko xi tjín andaihi nanki Tiro ko nanki Sidon. Kui kjuaha nga incha j'aise tentehe ra.

⁹ As'ai y'éxá Jesu já ni'yakuyáha xi má nga k'uéndaha nku tsutsu, tu xi najmi kuasinne'yúhun ra ngayjee xuta nkjin xi kama ñjakú yo.

¹⁰ At'aha ngatentee xuta xi uhun ixí t̄incha basinne'yúhún ra nga mjehē ts'ínk̄oh̄o, at'aha nkjin nkjún maha xuta un xi kits'ínk̄ihi.

¹¹ Ko máha jánindo, nk'ie nga incha kikié Jesu, tsinchakúñch'int'aha ko b'i incha kitsú nga kikjintáya:

—ji xi Ntíhí Ntíaná!

¹² Tunga ndjáhá kinchjako Jesu jánindoo tu xi najmi incha kuitsuyaha yáha Jesu.

B'i ts'in kitsjá xáha Jesu já postru xi te joo

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ As'ai ngjinji Jesu nku asunntu tjenki. Kinchjaha já xi j'ájin nga kj'uaísehe ko incha j'ai jóo.

¹⁴ Te jo maha já xi j'ájin tu xi tsjénkohó rá ko tu xi ts'ínkijihí nga k'uénijmí éhen Ntíaná. Já postru kitsúhu jóo.

¹⁵ Kitsjáha jóo nga ngajohó ts'ínnkihí rá xuta ko nga k'onsje jáninda xi tjíntujíhín xuta.

¹⁶ Kui xu'bi já te jo xi j'ájin Jesu: Simon xi kitsjá j'áihín nga kui xi ta Pedro k'úin;

¹⁷ Santiago ko Jua xi nts'e maha xinkjín, xi jáha Zebedeo maha. Jesu ta kitsjá j'áihín já xi joo nga ta k'úin Boanerge, kui j'áin xi tsuhú rá: Ntíhí Ch'on.

¹⁸ J'ájin ya: Andre, Felipe, Bartolome, Mateo, Toma, Santiago xi ntíhí Alfeo, Tadeo, Simon xi mako já cananista,

¹⁹ ko Juda Iscariote xi askahan kits'ínkjas'en Jesu.

B'i ts'in kinchjanijmíyaha Jesu ndaninda Beelzebu

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ As'ai kik'óya ngáha Jesu ni'yaha ko ta kama ñjakú nkjúhún ngáha xuta, nga santaha najmi kama incha kikjine niñu.

²¹ Nk'ie nga kint'é xuta xinkjín Jesu niy, incha j'aingisjaihi. At'aha b'a kitsú xuta nga ja tíma luku Jesu.

22 Máha já chjine'éhen kjuatéxumoo xi incha ni-baha nanki Jerusalen, kui xi b'a kitsú:

—Ndaninda Beelzebu xi ndaninda k'akuhu jánindoo tijnajihin ndai. Kui nga nga'yúhun ndaninda k'akuhu jánindoo tím'osjekoho jánindoo.

23 As'ai kinchjaha Jesu jóo ko y'éjña chubayaha nga tsakúya:

—Jun, ¿nkú ts'ín kamaha tsa ndanindoo ta kuihi k'onsje suba yjoho?

24 Xuta xi tjin má nga batéxuma nku nda rei, tsa ta kuihi fi kontraha xinkjin, ndahachí najmi tse maha má nga batéxuma nda rei xu'bo.

25 Ko tsa xuta xi jintu nku ni'ya fi kontraha xinkjin, ndahachí najmi ta s'ehe ra nga'yún.

26 B'a ta ts'ín tjña ts'e ndanindoo. Tsa Satana kuakjanya yjoho nga ta kuihi ngjuai kontra yjoho, ndahachí najmi tse kamaha nga k'úejña. Tu sa ní kuichúkje nistjihin.

27 'Ndaha nku najmi ma fas'en ni'yaha nku nda xi 'yún tjihin nga'yún ko kjé'aha ni xi tjihin. Tjin níhi nga tjun k'ué'yún ndo. B'a ts'ín kama kjé'aha ra ni xi tjihin ndo ni'yaha.

28 'Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Kama ndyjat'aha ngatentee ngatitsuhun xuta ko ngatentee tu mí én ch'on tsuhú ni xi kitsú.

29 Tunga xi ch'on kuitsuhu Espiritu Santo, kui xi najmi ta kama ndyjat'aha ra. Nku jé xi najmi ta kamaha ra ndyaha ts'ín.

30 B'a kitsú Jesu at'aha: “Ndanindoo tijnajihin”, incha kitsú jóo.

*B'i ts'ín kitsúya Jesu yá xi naaha ko yá xi já nts'e
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

³¹ Ja kamoó. J'ai naaha ko ja nts'e Jesu. Natsiun tsincha nga kits'ínkji xi ngji nchjaha Jesu.

³² As'ai xuta xi kab'entut'aha b'a kitsúhu:

—Naahi, ja nts'ei ko jminchjin nichjai kabincha natsin jan. Mje rúhu kuinchjakohi.

³³ B'i kitsú Jesu:

—¿Yá xi nana ko yá xi ja nts'é?

³⁴ As'ai tsasehe xuta xi kab'entut'aha ko b'i kitsú:

—Kui xuta xu'bi xi nana ko ja nts'é.

³⁵ Tu yaha ni xi ts'íntjusun xi nku ts'in mjehe Ntiana, kui xi nda nts'é, na nichja ko nana.

4

B'i ts'in tsakuya Jesu nga kits'ínchjen nku nda xi tsaténdzjo xujma

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Nku niya Jesu tsakuyaha xuta éhen Ntiana andai ntachak'uun, ko tu ni xi nkjihin xuta kama njakut'aha. Kui nga nku tsutsu ngjik'iejñayaha ko ngayjee xuto andai ntóo tsincha.

² Nkjin tikja ni tsakuyaha nga y'éjña chubayaha. B'i kitsú:

³ —Tjenñju. Nku nda ngjiténdzjo xujma.

⁴ Nk'ie nga tibaténdzjo xujmoo, k'ua xi tsixuntu andai niyoo. As'ai incha j'ai nisee ko kikjine xujma xu'bo.

⁵ K'ua xi tsixuntu ajin ndjio ma nga najmi 'yun tjin ninte. Kisa jasu xujmoo, at'aha najmi 'yun tjain nintee.

⁶ Tunga nk'iehe nga tsitju ts'iu, kits'ínchjahan ko kixi, at'aha najmi 'yun ngjiyanji kjamaha.

⁷ K'ua ngá xi tsixuntu ajin na'yóo. Kisá na'yóo kó najmi kitsjántehe nga nda saá xujmá xu'bo. Najmi chumi nihi kitsjá.

⁸ Tunga k'uahá ngá xi tsixuntu má nga nda nankiu. Jasu xujmá xu'bo kó kisá. Tu xí tsehé ni xi kitsjá. Tjín xujmóo xi kitsjá katé tjíhin, tjín xi kitsjá cháte kó te tjíhin, kó tjín ngá xi kitsjá unchan tjíhin.

⁹ Kó b'i kitsú sa:

—Xi tjen tjabaxínñju, katasínñju.

B'i ts'ín kitsúya Jesu á tu subahá y'ejña chubayaha nga tsakúya

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Askahan nk'ie nga y'ejña suba Jesu, xuta xi kabinchat'aha kó já ni'yakuyá xi te joo incha kingjásjaiyahá mí nihi xi tsakúya nga y'ejña chubaya.

¹¹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Jun ja kik'ainuu nga kamankjinnuu ni xi 'ma tjíña ts'e xi nkú ts'ín batéxuma Ntíaná. Tunga xuta xi k'oo tu s'ejña chubayahá ra,

¹² tu xi ndaha tsa kuasehe tunga najmi skuehé, kó ndaha tsa kuasínñju tunga najmi kamankjihín ra. B'a ts'ín najmi ngjuaikj'áha ra animaha kó najmi n'endyjat'aha ra ngatitsuhun.

B'i ts'ín tsakúya Jesu xi nkú ts'ín ts'ínkjáihín xuta éhen Ntíaná

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ B'i kitsú ya Jesu:

—¿A najmi mankjinnuu nkú tsuhu ra én xi kuak'iejná chubaya? Tsa najmi kamankjinnuu, ¿nkú ts'ín kamankjin tentehenuu én xi bakuyá nga b'ejná chubaya?

14 'Nda xi tsaténdzjo xujmóo, kui xi nkú joyaha xi b'énijmí éhen Ntíaná.

15 Tjín xuta xi b'a k'un xi nkú joyaha xujmá xi tsixuntu andai niyóo. Nk'ie nga nt'é éen, tjen'yún nibáhá Satana kō kjexín én xi ja kis'entjejín animaha.

16 'Tjín ngá xuta xi b'a k'un xi nkú joyaha xujmá xi tsixuntu ajin ndjio. Nk'ie nga nt'é éen, tjen'yún tsjohó ts'ín ts'ínkjáihín.

17 Tunga najmi 'yúhún tjíhín kjama ajin animaha kō najmi ndjá bincha. Nk'ie nga sakúhu kjuasti kō nk'ie nga n'e uncha tū ngat'aha éen, ts'ín t'axíhín yjoho éen.

18 'Tjín ngá xuta xi b'a k'un xi nkú joyaha xujmá xi tsixuntu ajin na'yóo. Kui xutaha xi ta nt'é éen,

19 tunga ni xi tjíhín asunntej s'entaha ra, kjuanchinóo b'anachaha, kō ma mje tentehé ni xi tjín. B'a ts'ín najmi sakúntehe ra nga nda saáha éen ajin animaha xuta xu'bo kō najmi tsjá chan.

20 'Tunga tjíhín xuta xi b'a k'un xi nkú joyaha xujmá xi tsixuntu nanki xi ndoo. Kui xutaha xi nt'é éen kō ts'ínkjáihín. Nda ts'ín nga b'entu. Kui xi b'a joyaha xujmá xi tsjá katé tjíhín, kō tsa cháte kō te tjíhín, kō tsa unchan tjíhín.

B'í ts'ín tsakúya Jesu nga najmi ma s'ejña 'ma éhen (Lc. 8:16-18)

21 B'í ta kitsú sa Jesu:

—¿A tjín xi b'éti nku nd'í tū xi k'ujéñaha kintehe nku kaxa a ra kintehe nku kama? ¿A najmi b'ejña nk'ahá?

22 At'ahá ngayjee ni xi 'ma tǐjña nd'ai, kuichú nǐstjin nga s'ejña chji. Kò ngayjee ni xi najmi tǐjña chji nd'ai, kuichú nǐstjin nga kuitju chji.

23 Xi tjen tjabaxínñju, katasínñju.

24 B'ì tǎ kitsú sa Jesu:

—'Yún nda tasínñjuhu ni xi tínu'yó. Xi nkú ts'ín nda kuasinñju, b'a ts'ín nda kamankjinnuu, kò 'yún k'uai sanuu nga kamankjinnuu ni xi tínu'yó.

25 At'ahá xi basínñju ni xi bakuyá, kui xi k'uai saha nga kamankjihin. Tunga xi najmi basínñju, chjú'ahá santaha ni xi íchí mankjihin.

B'ì ts'ín tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku xujmá xi sá suba

26 B'ì tǎ kitsú sa Jesu:

—Má batéxuma Ntǐaná, kui xi b'a joyaha ni xi ma nk'ie nga nku nda baténdzjo xujmá.

27 Tsa kjife ndo kò tsa tǐjña tǐk'un, ndaha tsa nga nǐstjiun kò ndaha tsa nga nǐstjen, fasu xujmóo kò sá. Najmi be ndo á b'a maha.

28 At'ahá t'anankiu ts'ín nga sá kui ni ján. Títjun tjuhu nts'én, as'ai tjuhu xka, askahan xu, kò ja kamoó s'ehe xujmá.

29 Nk'ie nga ja chubaha, as'ai bate ndo niu, at'ahá ja kuichu nǐstjin nga stí.

B'ì ts'ín tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku k'un mostasa

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

30 B'ì tǎ kitsú sa Jesu:

—¿Mí nihi xi k'uejñá chubayakohona xi nkú ts'ín batéxuma Ntǐaná? ¿Mí éhen xi ts'inchjén nga k'uejñá chubayahana?

³¹ Kui xi nkú joyaha nku k'un mostasa xi s'entje. Kui k'un xu'bi xi 'yún ichí sa nga k'un xi k'oó xi tjin asunntee.

³² Tunga nk'iehé nga ja s'entje, as'ai sá kó 'yún chánka ma sa nga ni ntje xi k'oó. I nkjún ma tjiaha, nga santaha nisee ts'ínnda'á nubaha má nk'íehen tjiaha yóo.

B'i ts'in tsakúya Jesu

(Mt. 13:34-35)

³³ Jesu y'éjña chubayaha xuta nga tsakúyaha. Ni xi ma chubayaha ra xuta, kui nihi xi kits'ínchjén.

³⁴ Najmi tsakúya tsa najmi y'éjña chubaya. Tunga máha já ni'yakuyáha, najmi y'éjña chubayaha nga tsakúyaha.

B'i ts'in kits'ínk'íéjyu Jesu ntjo kó ntáchak'uun

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Ta kuihi nistjin xu'bo nkú ma nga ja tíma jyun, b'i kitsúhu Jesu já ni'yakuyáha:

—Tjián ngabantá ján.

³⁶ As'ai kits'ínkji xuta nkjiun kó tsutsu xi tu b'a ts'in jahá kab'eya incha ngjiko. Ta incha kit-sjennkíhi kj'ai sa tsutsu.

³⁷ Tu ni xi kamahá, tu incha kamanehé nku ntjo xi tu xí 'yúhún, kó t'éhen ntáchak'uun ni xi nkjún kits'ínin tsutsu, nga santaha ja ma tséhé ni ntánijua xi tífas'ehen.

³⁸ Tunga máha Jesu, kjife astun tsutsu nga kab'énki nku ni nintaku. As'ai já ni'yakuyáha ngji ts'ínkj'áha kó b'a kitsúhu:

—Ji nda maestru, ¿á najmi nkjún tímaha ri? ¡Ja kuayáá ei ni!

39 As'ai tsisintjen Jesu ko ndjá kinchjako ntjo ko ntáchak'uun nga b'i kitsúhu:

—¡Tjenjyú! ¡Tjent'íahí!

Kitsjenjyú ntjo ko kis'e jyujyu.

40 As'ai b'a kitsúhu já ni'yakuyáha:

—¿Á b'a nkjún ts'ín binkjuhunnu? ¿Á najmi s'ejihinnu Ntjaná?

41 Tu xí incha kitsankjúhún jóo ko b'i ngján b'i kitsúhu xinkjín:

—¿Yá ndaha xu'bi nga santaha ntjo ko ntáchak'uun nt'é'éhen ra?

5

B'i ts'ín kits'ín ndaíhi Jesu nku nda xi tǵñajihin ndanindoo

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

1 As'ai incha tsichu nankihí xuta Gerasa, nanki xi tǵña ngabantá ntáchak'uun.

2 Nk'ie nga tsitjujen Jesu tsutsuu, tjen'yún j'aik'úhún ra nku nda xi tsitjujin tsjóo. Ndanindoo tǵñajihin ndo.

3 Ajin tsjóo b'ejña ko najmi ch'a ta ma ts'ínk'íejña'yúhún ra, ndaha tsa n'úkicha s'e'yúnkoho.

4 At'aha nkjin nkjún niyá kis'e'yúnkoho n'úkicha sjai ko ntsja, tunga kikjetiyahá n'úkicha ntsja ko kits'ín xixi n'úkicha sjai. Najmi tǵín xi ma ts'ínk'íejña jyuhu ndo.

5 Nistjin nistjen fatsú'bajín tsjóo ko jñoo nga kjintáya ko nga ndjio ts'ín'unkoho ra yjoho.

6 Nk'ie nga kjin tjen sa Jesu, kikiehe ndo ko tsangatsanka nga j'aisinkúnch'int'aha.

7 'Yún kikjintáya nga b'i kitsúhu:

—Ji Jesu, Ntíhi Ntía nku tutu xi tíña nk'a ján, ¿mí nihi xi t́ínkóhi an? Ntía nku tutuu t́ibená. T́íbankihi nga najmi tu 'bainí kjuanima.

8 B'a ts'ín kinchja ndo at'aha Jesu b'a kitsúhu:

—Ji ndaninda, t́itjusjejihin ndo!

9 As'ai Jesu kingjásjaihaha:

—¿Nkú 'mihi?

B'a kitsú jánindo:

—Legion 'miní at'aha tu xí nkjihín mahani.

10 As'ai 'yún nkjún incha tsankihí Jesu nga najmi tu ts'ínkji t'axihín.

11 Xi t́ehen nku asunntu t́enki nkjin nkjún chinka t́incha kjine j́ná.

12 As'ai jánindo incha tsankihí Jesu:

—N'ekjini má t́jima chinko tu xi kuitjás'enjihin ri.

13 As'ai Jesu kitsjantehe jánindo. Incha tsitjújihin ndo nga incha ngjikjas'enjihin chinko. Jo ra mií maha chinko. Tsangatsanka chinko nga kikjaník'antjai yjohó má nk'antjaihi yo kó tsixuntujín ntáchak'uun. Yo jesunjin ntá.

14 As'ai incha tsanka já xi t́incha kunntá chinko. Ngji tsúyaha xuta xi t́jín ajin nantio kó andai nantio. As'ai incha j'aisehe xuta ni xi kamo.

15 J'ai má tíña Jesu kó kíkíe nga kab'ejña yo nda xi tsitjújihin jáninda xi tu xí nkjihín maha. Ja yja ngáha najyun kó ja nda je je ngáha. Incha kitsankjún jó.

16 Já xi kíkíe ni xi kamo incha kitsúyaha xuta xingiso ni xi kamaha ndo kó ni xi incha kamaha chinko.

17 As'ai xuta nantio tsankihí Jesu nga kuitju nankihí.

18 Nk'ie nga tífás'en ngáha Jesu tsutsuu, nda xi tsitjujihin jánindoó mjehe nga tsjénkkihí kó tsankihí kjuá.

19 Tunga najmi kitsjántehé ra Jesu. B'i kitsúhu:

—T'in ni'yahí kó t'ihinseihí xuta xinki. T'inyaihi ngayjee ni xi kuats'ínkóhi Ntíaná kó xi nkú ts'in kama nimaha ji.

20 As'ai ngji ndo kó kik'atuts'ihin nga kitsúya ante Decapoli ngayjee ni xi kits'ínkóho Jesu. Ngatentee xuta xi tjin yo incha kama nkjúhun niu.

B'i ts'in kits'innkihí Jesu nku takjín kó nku tachjuún

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

21 Nk'ie nga ja kik'óyako ngáha Jesu tsutsuu ngabantá ntáchak'uun, as'ai nkjin nkjún xuta kama ñjakút'aha kó y'eña Jesu andai ntáchak'uun.

22 As'ai j'ai nku nda xi 'mi Jairo xi ta nku nda k'akúhu ni'ya sinagoga. Nk'ie nga kieke Jesu, tsasinkunch'int'aha

23 kó tsankihí nga kuasinkóho. B'i kitsúhu:

—Takjín ichína ja tí'me. Nibángjennéi ntsai ntína tu xi kamandaha kó kj'uaíya ngaha ra.

24 As'ai ngjiko Jesu ndo, kó nkjin nkjún xuta kitsjennkihí nga ixí tsinchane'yúhún ra.

25 Ta tjenjihin xuta nkjiun nku tachjuún xi tjihin te jo nú nga jní tít's'ínk'iehen.

26 Kui xi nkjin kjuanima kieke aya ntsja já chjinenkiu. Santaha kits'ínkje ngayjee ni xi tjihín, tunga ndahá ichí najmi kamanda. Tu sa ní 'yún ngjitse ch'ihin.

27 Nk'ie nga kint'é tachjúun ni xi títs'ín Jesu, as'ai j'ai tjennki Jesu ajihin xuta nkjiun. J'aik'úhún kó kits'ínko najyun xi yja Jesu.

28 At'aha b'i ts'ín kits'ínkjink'un: “Tsa tu najyuhún ts'ínko sa, kamanda ngáhana.”

29 Nk'ie nga b'a kits'ín, tjen'yún kitikjáyahá rá jnú kó ndzjen kamaha yjonintehe tachjúun nga kama nkih ch'in xi k'uhún.

30 Tunga kikiehé Jesu nga tsitjújihin nga'yún. Kits'ínk'ótjiya nga tsasehe xuta nkjiun kó b'i kitsúhu:

—¿Yá xi kuats'ínko najyunna?

31 As'ai b'a kitsú já ni'yakuyáha:

—Tíyai nga xuta nkjiun tíasinne'yíhin. Á: “¿Yá xi kuats'ínko najyunna?”, túbixíhinni.

32 Tunga tu nku nga tsasehé rá Jesu xuta xi kabinchandaihi tu xi skuéhe yá xi b'a kits'ín.

33 Máha tachjúun, nk'ie nga kkie ni xi kamat'ain, as'ai íxí ts'atsé nkjúhún nga j'aisinkúnch'int'aha Jesu kó kitsúya kixi kixihí mí kjuaha nga b'a kits'ín.

34 As'ai b'i kitsúhu Jesu:

—Ji ntína, at'aha kuas'ejihin nga Ntíaná kits'ín nibána, kui nga kama nkihi ri. Kas'ehi kjuajyu nga t'in kó katumandaihi ch'in xi k'uhin.

35 Nk'ie nga b'a tá títsuhu Jesu, tu incha j'aihí k'ua já xi nibaha ni'yaha nda k'akuhu ni'ya sinagoga kó b'a incha kitsúhu:

—Ja k'uen takjihin. Najmi tá n'estihí rí nda maestru.

36 Tunga najmi kits'ínsihín rá Jesu ni xi kitsú jóo. As'ai b'i kitsúhu ndo:

—Najmi tu binkjuin. Tu nkú kas'ejihín ri an.

³⁷ Najmi kitsjante Jesu tsa kj'ai xuta tsjénkihi, tu Pedro sahá, Santiago ko Jua xi nts'e maha Santiago.

³⁸ Nk'ie nga incha tsichu ni'yaha nda k'aku, kieke Jesu nga xaahan tíma ko nga tíncha kjintá xuta nga 'yún tíncha kjintáya.

³⁹ As'ai jas'en Jesu ko b'i kitsú:

—¿Á xaahan tín'ehenu ko tích'íhinu? Najmi ka'me takjün. Tu kjifehé.

⁴⁰ Tsajniehe xuta xi kama ñjakú yo, tunga kik'onsjehé Jesu ngatentee xuto. As'ai tu na'mihi ní ko naaha takjün ko já ni'yakuyáha xi tjenko, kui xi jas'enko má xi tjehen kijíña takjün.

⁴¹ Jak'á ntsja ko b'i kitsúhu:

—Talita, kuum —kui éin xi tsuhu ra: Takjín, ji tínchjako, tísintjein.

⁴² Tjen'yún tsisintjehén takjün ko kikjatsú'ba ngáha. Tu ni xí kama nkjúhun ra xuta xi tjintu yo ni xi kamo.

⁴³ Tunga b'ahá kitsú Jesu nga najmi tu ch'a xi k'únyaha niu. Ko b'a kitsú nga k'uaihi nichine takjün. Te jo nú tjihin takjün nga b'a kamo.

6

B'i ts'ín najmi kin'ekjáihin Jesu (Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ As'ai tsitju Jesu yo nga ngji ngáha nankihi ko kitsjennkihi já ni'yakuyáha.

² Nk'ie nga tsichu xuatú tsakúya ni'ya sinagoga. Kama nkjúhun xuta xi tjin yo nk'ie nga kint'é xi nkú ts'ín títakúya. B'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿Má ngjik'áha ndai ngayjee ni xu'bi? ¿Mí kjuankjink'un nankaha xi kik'aihi ko á maha ra ts'ihin kjuankjún?

³ ¿A najmi kuihí ndai xi nda chjineyóo, xi ntíhi María ko já nts'e maha Santiago, Kuse, Juda ko Simon? ¿A najmi eihí ta tjíntujínná jminchjín nichja ndai?

Kui nga najmi incha kama kits'ínkjáihin ra.

⁴ Tunga b'ahá kitsúhu Jesu xuta nkjiun:

—Tu má xi tje'hén ni yankjún nku nda profeta. Nkuhú nankihí ko ajihín xuta xinkjín ko ni'yaha najmi b'a n'ehé.

⁵ Ndaha nku kjuankjún najmi kamaha kits'ín yo. Tu chubahá xuta un xi kingjénne ntsja nga kits'ínkihi.

⁶ Kama nkjúhún Jesu, at'aha najmi s'ejihín xuta nga Ntjáná kits'ín nibáha.

B'i ts'ín kitsúyaha Jesu já postru xi nkú incha ts'ín nga k'uénjmí

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

Kikjatsú'ba Jesu nga tsakúya ante xi tjíndai yo.

⁷ As'ai kinchjaha já ni'yakuyá xi te joo ko kik'atuts'ihín nga jo jo kits'ínk'a xinkjín nga kits'ínkji. Kitsjáha nga ngajoho Jesu kamaha joo k'onsje jáninda xi tjíntujíhín xuta.

⁸ B'a kitsúhu nga najmi chumi nihi xi k'ua nga incha ts'ín niyá, tu yánisehé xi kama k'ua. Najmi tjíhin nga k'ua ninkuan, ta ndaha tsa, ta ndaha toon.

⁹ Kama nguáya tjabaxín ntéhe, tunga najmi kamahá k'ua tsa jo 'yún najyun. B'i kitsúhu jóo:

10 —Má kuitjás'oon nku ni'ya, yo tintsu_{oo} santa nkúhu nga kuitju ngáhanu ante xu'bo.

11 Tsa tjin má najmi n'ekjáinnuu, ko tsa najmi ngjuénñjunuu xuta xi tjin yo, tu sahá titjusjo_o ante xu'bo ko t'etsujno ndyjo tsuku, tu xi b'a ts'in kuakúchjihinu nga tje_{hen} je xuta xu'bo.

12 As'ai incha tsitju jóo ko y'éni_{jmíh}i xuta nga tjihin nga incha ngjuaikj'áha ra animaha.

13 Nkjin nkjún jáninda incha kik'ons_{je}jihin xuta, ko nkjin nkjún xuta un incha kits'inn_{ki}hi nga kik'on_{nu}hu seti.

B'i ts'in k'ien Jua Bautista

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

14 Nda rej Herode Antipa ta kint'é ni xi títs'in Jesu, at'aha tu má kichubanijmíyahá ni Jesu. As'ai b'a kitsú:

—Jua Bautista ja j'áiya ngáha ra ngabayoo. Kui kjuaha nga tjihin ra nga'yún nga títs'ihin kjuankjún.

15 K'ua xuta xi b'a incha kitsú:

—Nda profeta Eliá niu.

K'ua ngá xi b'a incha kitsú:

—Nku nda profeta niu xi nkúhu já profeta xi kis'e nú chá ján.

16 Tunga máha Herode, nk'ie nga kint'é ni xi tí_ncha tsu xuta, as'ai b'a kitsú:

—Jua niu. Nda xi an kitsja kjuá nga kitikjá nintaku. Ja j'áiya ngáha ra ngabayoo.

17 B'a kitsú Herode at'aha kits'ín_{kj}i já juhun nga jakj'ánijé Jua. Y'é'yún ko kits'ín_{kj}as'en nubayoo. Ngat'aha na Herodia b'a kits'ihin at'aha chjuuhun

Felipe kama na Herodia, ko ndo nga nts'e kamaha Herode tunga Herode y'ejñako no.

18 B'i kitsú Jua nga kinchjako Herode nk'ie:

—Tíña nkjúhun kjuatexumo ni xi tín'ei, nga ta jiji tinchunkoi chjuúhun nda nts'ei.

19 Kui nga na Herodia kits'ín unkiehe Jua ko kama mjehe nga ts'ínk'ien, tunga najmi tjhín nkú ts'íhín ra.

20 At'aha be Herode nga Ntíaná ts'ehe ndo ko naxu ts'ín. Kui nga tsankjúhun ko kuhun ra. Nk'ie nga nt'é ni xi tsuhu Jua, najmi be mí nihi xi ts'ín tunga tsjohó maha nga mjéñjuhu.

21 Tunga tu chahán tsichu nistjin nga kisakú niyáha na Herodia nk'ie nga tsichu nú Herode. Kui nistjiun ts'asje Herode nku s'í ko kitsúyaha já k'akuhú ko já jun k'akuhú ko já títjun xi tjin ante Galilea.

22 As'ai jas'en takjihin na Herodia nga kitenki. Tsjo nkjún kamaha Herode ko já xi kab'entut'áko ho yámixo ko b'i kitsúhu takjín:

—Tinchíní tu mí ni xi mjehé ri. Tsjaha.

23 Xí Ntíanáhá kits'ínkie nda rej nga b'a kitsú:

—Tsjaha tu mí nihí ni xi kujinchíní santaha masen ni xi batexumaha.

24 As'ai tsitju takjín nga ngjingjásjaiyaha naaha:

—¿Mí nihi xi kuankia?

B'i kitsú na Herodia:

—Nintaku Jua Bautista tinchíhi.

25 As'ai jas'en tsuntsu ngáha takjín má xi tjehe kab'ejña nda rej ko tsankihí niu:

—Mjena nga k'uainí nd'ai mamai nga k'úeya taba ní nintaku Jua Bautista.

26 As'ai 'yún kik'ie babaha nda rej, tunga ngat'aha ní nga ja kats'ínkie Ntíaná nga ts'íntjusun éhen ko ngat'aha já xi kab'entut'ákoḥo yámixo, kui nga najmi tjín nkú ts'ín najmi kuítsuhu ra takjiun.

27 Tjen'yún kits'ínkjihí nda rej nku nda jun nga kitsjáha kjuá nga kj'uaíko nintaku Jua. As'ai ngji nda juun ko tsatekjá nintaku Jua aya nubayóo.

28 Nku taba y'éya nintaku Jua ko kitsjáha takjiun, ko naaha takjiun kits'ínkjas'ehen nintaku Jua.

29 Nk'ie nga kint'é já ni'yakuyáha Jua ni xi kamoó, incha j'aikj'á yjoninte k'ien ko incha ngjingjáyanji.

B'i ts'ín kits'ínkjen Jesu já xi un mií

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Ta incha kama ñjakú ngáha já postru má tíña Jesu ko incha kitsúya tentehe ni xi kits'ín ko ni xi tsakúya. As'ai b'i kitsú Jesu:

31 —Nibá suboo. Tankíaán nku ante t'axín tu xi n'ekj'áiyahaná.

At'aha nkjin nkjún xuta xi tjincha fi ko xi tjincha f'ai, nga santaha najmi ta tjincha sakuntehe ra tsa incha kjiñe niñu.

32 As'ai incha y'eya nku tsutsu nga ngji t'axín suba nku ante má najmi ch'a tjín.

33 Tunga nkjihín xuta xi kiekehe nga incha ngji ko incha kamankjihín nga Jesu niu ko já ni'yakuyáha. As'ai incha tsitju xuta xi tjintu ngay-jeé nanki xi tjín yo nga tsuku ngjihi má nga tífi Jesu. Incha tsichu tíjün xuto.

34 Nk'ie nga tsitjujen Jesu tsutsuu, kieke nga nkjin nkjún maha xuta xi tikuyáha. Kama nimaha, at'aha tjíma xi nkú joyaha chutsanka xi najmi

tjihin nda bastu. As'ai kik'atuts'ihin nga tsakúyaha nkjin tíkjá ni.

³⁵ Nk'ie nga kama ngixuun, incha j'aik'úhun já ni'yakuyáha ko b'a kitsúhu:

—T'axínt'a nkjún ei ko ja kama ngixun nkjún.

³⁶ Tu sahá b'a t'ihin xuto nga katji nanki xi tjíndai ei má nga kama k'uatse ni xi kjine.

³⁷ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tu sahá jun tjohoon ni xi kjine.

B'a kitsú jóo:

—¿A kuankín ch'atse ní jo unchan denario tjihin ninkuan ko k'uaihi nga kjine xuta?

³⁸ B'i kitsú Jesu nga kingjásjaiyaha jóo:

—¿Nkú tjín maha ninkuan xi kich'o? Tankín'ie xkiu.

Nk'ie nga ja b'a kits'ín jóo, as'ai b'a kitsú:

—Un ninkuan ko jo tjio.

³⁹ As'ai b'a kitsúhu xuta nkjiun nga k'úentu stín ajin naxichu xkjuen.

⁴⁰ Tjín xi unchan kik'a stín yjoho nga incha y'entu, ko tjín xi cháte kik'a stín yjoho.

⁴¹ As'ai jak'á Jesu ninkuan xi uun ko tjio xi joo. Tsasenjinki nk'a ján nga kitsjáha máb'achjíhi Ntjaná. Tsakjánya ninkuon ko kitsjáha já ni'yakuyáha tu xi kui incha ts'ínndzjoho ninkuon. Ta tsakjánya tjio xi joo nga kitsjáha ngatentee xuto.

⁴² Ngatentee xuto incha kikjine niu santa nkúhu nga incha kitse sisihin.

⁴³ As'ai j'áiya ninkuon ko tjio xi tsankiu. Te jo nisin kamaha.

⁴⁴ Un mij maha já xi incha kikjine ninkuon kui chubo.

B'i ts'in ngjisun Jesu ntáchak'uun
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ As'ai b'a kitsúhu Jesu já ni'yakuyáha nga incha kjuas'en tsutsuu ko nga incha ngjuai títjuhun ngabantá ntáchak'uun xi tjeheh nanki Betsaida, ko tsasín niyá xuto nk'ie nga incha ngji ni'yaha.

⁴⁶ Nk'ie nga ja kits'ínkji xuto, as'ai ngji nchjako t'axín Ntjaná asunntu tjenkiu.

⁴⁷ Nk'ie nga ja kama jyuun, ja kamasehen ntáchak'uun tjenjin tsutsuu. Tunga máha Jesu, má kixiu kab'ejña.

⁴⁸ As'ai kikie nga 'ni nkjún tíkjenntá já ni'yakuyóo, at'aha ntjo 'yún nkjún tísatéjihin tsutsuu. Nkú ra ma nga ja tífi ma sen, tsichu tjeñki Jesu jóo nga tífisun ntáchak'uun. B'a kits'ín xi kjuat'a niyáha jóo kits'ín.

⁴⁹ Nk'ie nga kikie já ni'yakuyóo nga Jesu nibásun ntáchak'uun, sen kits'ín maha ko incha kikjintáya nkjún.

⁵⁰ At'aha ngatentee incha kikihe ko incha kitsankjún. Tunga tjeñ'yún kinchjahá Jesu:

—¡Jyu ní! ¡Ahán niu! ¡Najmi tu binkjun!

⁵¹ As'ai jas'enne Jesu jóo ko kitsjenjyúya ntjo. Tu ni xí kama nkjúhún ra jóo,

⁵² at'aha najmi kjee mankjihin nkú tsuhu ra kjuankjúhun ninkuan xi incha kikjine, at'aha ndjá tjíntuyá animaha.

*B'i ts'in kits'ínkhi Jesu xuta un xi tjin nanki Gene-
saret*
(Mt. 14:34-36)

⁵³ Nk'ie nga ja j'atikjako Jesu ja ni'yakuyaha ntachak'uun, as'ai tsichu nanki Genesaret. Yo andai ntachak'uun y'et'a'yun tsutsuu.

⁵⁴ Nk'ie nga incha tsitju tsutsuu, tu tjen'yun incha kamankjihin ra xuta xi tin yo nga Jesu niu.

⁵⁵ As'ai xuto incha ngji ngayjee ante xi tin yo nga ngji ts'inkint'e xinkjin. Incha ngjiko xuta un xi tjihin ma xi tjeheh incha kint'e nga tsu'ba Jesu nga kjintusun nachahan.

⁵⁶ Tu ma antehé ni xi jas'en Jesu, ndaha tsa ante xi xixi, ndaha tsa xi ihj, ko ndaha tsa andai nantia, incha kikjantu aya niyatée xuta un xi tjihin ko tsankihj tsa tsjantehe tsa tu andai tuts'in najyun xi yja ts'inko. Ko kamanda ngayjee xi kits'inko najyuhun Jesu.

7

B'i ts'in tsakuya Jesu mi nihi xi ts'in sihi xuta nginkun Ntiana

(Mt. 15:1-20)

¹ As'ai incha j'aisehe Jesu ja fariseo ko k'ua ja chjine'ehen kjuatexumoo xi nibaha nanki Jerusalem.

² Kinchjayane k'ua ja ni'yakuyaha Jesu nk'ie nga incha kieke nga tincha kjine niñu nga najmi tjun bané ntsja. Kui xi tsuhu ra nga najmi incha ts'intjusun sihin ntje chaha.

³ At'aha ngayjee xuta xi ntje judio tjeheh ra ts'intjusun sihin ntje chaha, nga najmi incha kjine niñu tsa najmi titjun bané ntsja xi nkú ts'in tijñaha. 'Yun sa b'a ts'in ja fariseo.

⁴ Xuta judio nk'ie nga incha f'aihi niyatée, titjun bané sisin ntsja ko as'ai incha kjine niñu. B'a ts'in

incha ts'íntjusuhun sih_{in} ntj_e cháha. K_o tjíntu saha kj'áihí sin xi nkúhu ts'e ch_utsíh_{in}, ndj_í ntánijuaha, stañaha k_o kama_ha.

⁵ Kui kjuaha nga já fariseo k_o já chjine'éhen kjuatéxumoo kingjásjaiyaha ra Jesu:

—¿Á najmi ts'íntjusuhun já ni'yakuyáhi sin xi y'éjñaná ntj_e cháná, nga t_u b'áhá tjíun kjinehe niñu? Najmi tíj_un bané ntsja.

⁶ As'a b'i kitsú Jesu:

—iTu tsjohónuu nga bakuchíú xi nkú ts'ín yankjún Nt_íaná! Kjuaxi kjáihin ni xi kitsú nda profeta Isaiá nk'ie nga b'a ts'ín y'é't'a:

Kui xuta xu'bi t_u ts'ahá benkjúnna, tunga animaha kjin tjíñaha an.

⁷ Najmi chumi ni chj_íhi ra chj_e xi tsjána, at'aha t_u kjuatéxumaha xutahá bakúya.

⁸ At'aha jun n'e t'axíun ni xi y'éjña Nt_íaná nga t_u sahá sin xi y'éjña xuta n'etjusun.

⁹ B'i kitsú ya Jesu:

—Jun ja ya sisiun xi nkú ts'ín n'e t'axíun ni xi y'éjña Nt_íaná t_u xi sinnuu n'etjusuhunnu.

¹⁰ B'i ts'ín y'é't'a Moise éhen Nt_íaná: “Chankjún na'mih_i k_o naahi.” K_o ta y'é't'a ya: “Xi ch'on kuitsuhu na'mih_i k_o tsa naaha, kui xi tjíhin nga n'ek'ien.”

¹¹ Tunga juhún b'a bixíun nga tsa tjín xi b'i kuitsuhu na'mih_i k_o tsa naaha: “Ngayjee ni xi tjínna nga kúásinkoho kai, ja chj_e kitsjaha Nt_íaná”,

¹² tsa tjín xi b'a kuitsu, kui xi najmi ta tjíhin ra kjuayún tsa kuásinko na'mih_i k_o tsa naaha.

¹³ Nk'ie nga b'a bixíun najmi ta n'echj_íhinu éhen Nt_íaná t_u ngat'aha sin xi kin'ekjas'ennuu k_o xi b'i

ngján n'ek'atiya ngáha ruu xinkiu. Ko nkjin sa ni xi nkúhu xu'bi n'etjusun yo.

14 As'ai b'i kitsúhu Jesu xuta nkjiun:

—Tjenñju tentenú ko katumankjinnuu.

15 Ndaha nku ni xi nibáha natsin ján nga fas'enjihin xuta, najmi ma ts'in sihi nginkun Ntjaná. Ni xi bitjujín níhi xuta, kui ní nihi xi ts'in sihi.

16 Xi tjen tjabaxínñju, katasínñju.

17 Nk'ie nga ngji t'axihin xuta ko jas'en ni'yoq, as'ai já ni'yakuyáha kingjásjaiyaha nkú tsuhu ra én xi yéjña chubaya nga tsakúya.

18 B'i kitsú Jesu:

—¿A ta ndaha jun najmi mankjinnuu? ¿A najmi yanú nga ngayjee ni xi nibáha natsin ján nga fas'enjihin xuta, najmi ma ts'in sihi nginkun Ntjaná?

19 At'aha najmi animaha fas'enjin niu. Tu aya kats'ahá fas'en ko f'aya, as'ai bitju ngáha.

B'a ts'in kitsúyaha nga ndaha nku nichine xi tjín najmi ma ts'in sihi xuta nginkun Ntjaná.

20 B'a ta kitsú ya:

—Ni xi bitju ní ts'a xuta, kui ní nihi xi ts'in sihi nginkun Ntjaná.

21 At'aha ajin animaha ní xuta nibáha ra nga ch'on ts'in ts'innkjink'un, nga bangane kjuabixoon, nga tjín xi fantuko jminchjín nga najmi kjee bixan, nga ts'ínk'ien xinkjín,

22 nga ndyjé ts'in, nga 'yún ts'in mje ni xi tjín, nga ch'on ts'in, nga b'anacha, nga ts'ínkjas'ehen yjoho ni xi mjehe yjonintehe, nga ma xin k'un, nga ch'on

tsuh_u xinkjín, nga nk'a b'asje yjoh_o k_o nga najmi nda ts'innkjink'un.

²³ Ngayjee ni ch'onk'un xu'bj_i ajin animaha xuta bitju. Kui ní nihi xi ts'ín sihi xuta nginkun Ntiana.

B'i ts'ín nku tachjuún xi najmi ntjehe judio tjehen ra tsankih_i nku kjuanda Jesu

(Mt. 15:21-28)

²⁴ As'ai tsitju Jesu yo nga ngji ante xi tiña maha nanki Tiro k_o nanki Sidon k_o jas'en nku ni'ya. Najmi kama yuhu tsa tjín xi sku_e nga yo tjíña. Tunga tu nkú kiyahá.

²⁵ As'ai nku tachjuún xi tjíñajih_{in} nku ndaninda takj_{ih}in, nk'ie nga kint'é nga Jesu tjíña yo, j'aisehe k_o tsasinkúnch'int'aha.

²⁶ Tunga najmi ntjehe xuta judioh_o tjehen ra tachjuún, at'aha ante Sirofenicia kitsin. Kui xi j'ainkih_i Jesu nga k'onsje ndaninda xi tjíñajih_{in} takj_{ih}in.

²⁷ Tunga b'ahá kitsú Jesu:

—Katse sisin ma ra tjun jántíu. At'aha najmi nda tjín tsa chjú'aha ninkuahan jántíu nga kj'uaih_i nañóo.

²⁸ As'ai b'a kitsú tachjuún:

—Johon, Chá Ntia, tunga santahá ni k_o nañá xi b'entunkí kinte yámix_o kjine xih_i ninkuan xi bixuntuhu ntí xiu.

²⁹ B'i kitsú Jesu:

—At'aha b'a kuixín, t'in ngáhani. Ja kuitjuj_{ih}in takj_{ih}in ndanindoo.

³⁰ Nk'ie nga tsichu ngáha tachjuún ni'yaha, kikie nga kjiña ndju takj_{ih}in k_o nga ja najmi ta tjíñajih_{in} ra ndanindoo.

B'i ts'in kits'innkihi Jesu nku nda staya tsakjan'a

³¹ As'ai tsitju Jesu ante xi tiña maha nanki Tiro nga j'a nanki Sidon. Tsichu ntáchak'un Galilea nga j'ajin ts'ihin nanki xi tjin ante Decapoli.

³² Yo j'aikoho xuta nku nda xi staya ko tsakjan'a. Incha tsankihi Jesu nga ngjuenne ntsja ndo.

³³ As'ai ngjiko t'axin Jesu ndo. Kitsungis'en najnú ntsja tjabaxinñju ndo ko ntá natéhe kik'onjnukoho ra naji ndo.

³⁴ As'ai tsasenjinki nk'a jan nga nanka tsakja ntaha ko b'i kitsuhu ndo:

—jEfata! —Kui ein xi tsuhu ra: jKatix'ái!

³⁵ Ta kuihi chubo kint'é ndo ko kama ndaihi naji. Kincha sisin.

³⁶ As'ai b'a kitsuhu Jesu xuta nga najmi tu ch'a kuitsuyaha niu. Tunga ndaha tsa 'yun b'a kitsuhu xuta nga najmi kuitsuya niu, tu saha tu nku incha kitsuyaha xuta ni xi kamo.

³⁷ Tu ni xi incha kama nkjuhun ra nga b'a incha kitsuhu xinkjin:

—Ts'in sisin tu mi nihí ni. Santaha maha ts'in nga nt'é xuta xi staya ko ts'in nga ncha xuta xi nima.

8

B'i ts'in kits'inkjen Jesu ja xi ñju mi
(Mt. 15:32-39)

¹ Nku niya nk'ie nga ta kama ñjakú nkjuhun ngaha xuta ko nga najmi tihin ni xi incha kjine, as'ai kinchaha Jesu ja ni'yakuyaha ko b'i kitsuhu:

² —Tima nimana xuta nkjin, at'aha ja tihin jan nistjin nga tintukona ei. Ja najmi ta tihin ra nichine.

³ Tsa b'ahá tjiun ts'inkji kjintía ni'yaha, kutsa incha kuayayahá aya niyóo. At'aha tjin xi kjin nkjun nibáha.

⁴ As'ai b'i incha kitsú já ni'yakuyóo:

—Tunga ante t'axín xu'bi. ¿Má xi tjehe kuankínchj'ahaná ninkuan xi kamaha ra xuta nkjin?

⁵ B'i kitsú Jesu:

—¿Nkú tjin ninkuan kich'o?

B'a incha kitsú jóo:

—Yatu maha.

⁶ As'ai b'a kitsú Jesu nga k'úentu xuta nkjin t'anankiu. Jakjá ninkuan xi yatu kó kitsjáha máb'achjhi Ntjaná. Tsakjánya kó kitsjáha já ni'yakuyáha tu xi n'endzjohó ra xuta. As'ai já ni'yakuyóo kits'ínndzjohó ninkuon xuta nkjin.

⁷ Kó ta y'a ya jóo k'ua tjió xixi. As'ai kitsjáha Jesu máb'achjhi Ntjaná ngat'a ts'e tjió kó b'a ta kitsúhu já ni'yakuyáha nga ts'ínndzjohó xuta nkjin niu.

⁸ Kikjine xuta niu santa nkúhu nga kitse sisihin. As'ai j'áiya ninkuan xi ts'ankiu. Yatu nisín kama.

⁹ Ma ra ñju mií xuta xi incha kikjine nichinee. As'ai kits'ínkji Jesu xuta nkjin ni'yaha

¹⁰ kó jas'enkó já ni'yakuyáha tsutsuu nga ngji ante Dalmanuta.

*B'i kitsú Jesu nk'ie nga tsinchihí nku kjuankjún
(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)*

¹¹ As'ai incha j'ai já fariseo kó kik'atuts'ihin nga ngji kontraha ni xi tsakúya Jesu. Tu xi kikjut'ayák'uhun, tsankihí nga ts'ín nku kjuankjún xi kuakúchji nga Ntjaná kits'ín nibáha.

¹² Najmi kisasihin Jesu ni xi kitsú jóo kó b'i kitsú:

—¿Á t**í**bankihi x**u**t**a** xi t**j**íhin nd'**a**i nga sk**u**ehe nku k**u**uank**j**ún? K**u**uaxi ni xi t**í**xinnu nga najmi s'ejña ch**j**ih**i** x**u**t**a** xi t**j**ín nd'**a**i ndaha nku k**u**uank**j**ún.

¹³ **A**s'**a**i ng**j**i t'**a**xíh**i**n j**ó**o nga jas'en ngáha tsutsuu k**o** ng**j**i ngabantá xinkuu.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén na'yu san
(Mt. 16:5-12)*

¹⁴ Já ni'yakuyóo kichayaha nga in**ch**a kik'a n**í**nk**u**an. T**u** nku í**ch**íh**i** n**í**nk**u**an xi in**ch**a y'a nga kab'entuyá tsutsuu.

¹⁵ **A**s'**a**i Jesu b'a kitsúhu j**ó**o:

—Nda ch**as**oo. Ch**u**huun y**on**uu na'yu sahan já fariseo k**o** na'yu sahan Herode.

¹⁶ **A**s'**a**i b'i ngán kin**ch**jan**í**míyakoho xinkjín já ni'yakuyóo nga najmi in**ch**a y'a n**í**nk**u**an.

¹⁷ Kamankjih**i**n Jesu ni xi t**í**n**ch**a tsu j**ó**o k**o** b'a kitsúhu:

—¿Á t**í**chubani**í**míyahanu nga najmi kich'ahanu n**í**nk**u**an? ¿A t**u** y**e** najmi k**j**ehé ma ch**j**inuu k**o** man**k**jinnuu? ¿Á b'a nk**j**ún ts'ín ndjáha an**í**manuu!

¹⁸ T**í**n**ch**a tunkun, t**u**nga, ¿a najmi ma ch**j**ih**i**nnuu? K**o** t**j**ínnuu t**j**abax**í**nñju, t**u**nga, ¿a najmi nu'yánú? ¿A najmi t**a** f'**á**íts**j**ehénnuu?

¹⁹ Nk'ie nga tsakjanyáha n**í**nk**u**an xi uun já xi un mi**i** maha, ¿nkú t**j**ín n**í**s**í**n kama n**í**nk**u**an xi tsankiu nga y'ekú?

B'a in**ch**a kitsú j**ó**o:

—Te jo n**í**s**í**n.

²⁰ B'i kitsú Jesu:

—K**o** nk'ie nga tsakjanyáha n**í**nk**u**an xi yatuu já xi ñju mi**i** maha, ¿nkú t**j**ín n**í**s**í**n kama n**í**nk**u**an xi tsankiu nga y'ekú?

B'a kitsú jóo:

—Yatu nisin.

²¹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Á tu yje najmi kjehé mankjihinnuu ma?

B'i ts'in kits'ínkihi Jesu nku nda ka nanki Betsaida

²² Nk'ie nga tsichuko Jesu já ni'yakuyáha nanki Betsaida, as'ai incha j'aikoho xuta nku nda ka ko incha tsankihi nga ngjuáne ntsja nda ko.

²³ Jak'á ntsja ndo nga tsitjuko natsihin nantio. As'ai tsátatéjnu tunkun ndo ko kingjáne ntsja. As'ai kingjásjaiyaha:

—¿A tjin ni xi tíma chjihi?

²⁴ B'a kitsú ndo nga tsase:

—Tíma chjina xuta. B'a k'un yá tu xi tjíma k'un.

²⁵ As'ai ta kingjáne ntsja ngáha Jesu tunkun ndo. Tsase sisin ndo nga kamanda. Kama chji tentehe ngayjee ni xi tjin.

²⁶ As'ai kits'ínki ni'yaha ndo nga b'i kitsúhu:

—Najmi ta bitjas'ehenni ajin nantio tsa kuixinyai ni xi kamahi.

B'i ts'in kitsúya Pedro nga Jesu xi Ntiana kits'in nibaha ngajoho

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ As'ai ngji Jesu ko já ni'yakuyáha ante xi tjin nanki Cesarea, má nga batéxuma nda Felipe. Nk'ie nga tjen aya niyoo, as'ai b'a kitsúhu já ni'yakuyáha:

—¿Yá xi títsu xuta nga an?

²⁸ B'a kitsú já ni'yakuyoo:

—Tjin xi b'a tjincha tsu nga ji xi Jua Bautista. Tjin ngá xi b'a tjincha tsu nga ji xi Elia. Ko tjin ngá xi b'a tjincha tsu nga nku nda profeta ji.

29 B'i kitsú Jesu:

—Ko jun, ¿yá xi bixíún nga an?

As'ai b'a kitsú Pedro:

—Ji xi Cristo.

30 As'ai b'a kitsúhu Jesu jóo nga najmi tu ch'a xi kuitsuyaha kui éin.

*B'i ts'ín kitsúya tíjun Jesu nga n'ek'ien
(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)*

31 Kik'atuts'ihin Jesu nga tsakúyaha já ni'yakuyáha nga tíhin nga un nkjún skuéhe Ntíhi Ndax'iun, ko nga jáchá xi tíhin xá ko já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoo najmi incha ts'iínkjáihin, ko nga n'ek'ien, ko nga kj'uaíya ngáha ra ngabayoo nga ja kj'ua jan nístjin.

32 Kitsúyaha ni xu'bi já ni'yakuyáha. As'ai Pedro ngjiko t'axín Jesu ko b'a kitsúhu nga najmi nda kits'ín nga b'a kitsú.

33 Tunga kits'ínk'ótjiyak'uhún Jesu já ni'yakuyáha nga ndjá kinchjako Pedro:

—Tiyú xinní, Satana! At'aha najmi ni xi ts'e Ntíaná t'n'enkjintak'uin. Ni xi ts'e ní xuta asunntej t'n'enkjintak'uin.

34 As'ai kinchjaha xuta nkjiun ko já ni'yakuyáha nga b'i kitsúhu:

—Tsa tjin xi mjehe tsjénnkina, kat'éch'o subaha yjoho ni xi mjehe ko katsjáha yjoho nga kuayá ngat'ana, as'ai katsjennkina.

35 At'aha xi mjehe ts'iínk'anki suba yjoho nga k'úéña t'k'un, kui xi tu sahá kuayá. Tunga xi kuayá ngat'ana ko ngat'aha én nda tsuhu Ntíaná, kui xi tu sahá n'ek'anki.

³⁶ At'aha, ¿mí xi chjíhi ra tsa ts'ín ngana xuta ngayjee ni xi tjín asuntee, tsa tu sa ndyjahá ngá animaha?

³⁷ ¿Mí nihi xi tsjá nga k'uéchjintjai animaha?

³⁸ Kui nga tsa tjín xi kama subaha ra an ko éna ajihin xuta ngatitsun xi tjín nd'ai xi najmi naxu tíncha nginkun Ntíaná, b'a ta ts'ín ta kama subaha Ntíhi Ndax'iun xuta xu'bi nistjin nk'ie nga kj'uaíko kjuachánkaha Na'mihí ko nga kj'uaíko ntítsjehe.

9

¹ B'i ta kitsú ya Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. K'ua xi tíncha ei najmi kuayá santa nkúhu nga skue xi nkú ts'ín kuakúchji nga'yúhun Ntíaná nga ja kuatéxuma.

*B'i kama nga kama chji kjuachánkaha Jesu
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)*

² Askahan nk'ie nga j'a jun nistjin, Jesu kinchja t'axíhin Pedro, Santiago ko Jua. Ngjiko t'axín suba jóo nku asunntu naxi nk'a. Yo kik'óntjaiya sénnistjihin Jesu nginkun jóo.

³ Tsat'ai najyuhun. Taba xúxú kama. Najmi tjín asunteej xi kamaha b'a ts'ínk'íé taba taba najyuhun nga kuané nga xi nkú kik'ie najyuhun Jesu.

⁴ Ta kíkíe jóo Elia ko Moise nga tíncha nchjaníjmíko Jesu.

⁵ As'ai b'i kitsú Pedro:

—Ji nda maestru, já b'a nda tjíhin nga ei kuintsubahaná! Tu sahá n'endaj jan ni'ya yántsú, nku xi kama ts'i, nku xi kama ts'e Moise, ko nku xi kama ts'e Elia.

6 B'a kitsú Pedro at'aha najmi be mí nihi xi kuitsu, at'aha tu ni xí kitsankjúhún jóo.

7 As'ai tu nkuhú ninti j'ai ts'innk'íéhen ko ajin nintiú kinu'yá nku ntá xi b'a kitsú:

—Kui xu'bjí xi Ntína. Tjona. Tasinñjuhuu.

8 Ko as'ai tjen'yún incha tsasehé andaihi jóo, tunga najmi tá ch'a xi kíkíehé ni. Tu Jesu síjñako subahá saha.

9 Nk'ie nga ja tìncha nibájen ngáha, b'a kitsúhu Jesu jóo nga najmi tu ch'a xi kuitsuyaha ni xi kíkíe santa nkúhu nga kj'uaíya ngáha rá ngabayoo Ntíhi Ndax'iun.

10 Tu kui incha kíkíehé niu ko kinchjaníjmíyakoho xinkjín nkú tsuhu rá nga kj'uaíya ngáha rá ngabayoo Jesu.

11 As'ai incha kingjásjaiyaha Jesu:

—¿Á b'a tsuhu já chjine'éhen kjuatéxumoo nga tjíhin nga kj'uaí títjuhun Elia?

12 B'í kitsú Jesu:

—Kjuaxi nga kj'uaí títjun Elia ko k'uénda ngayjee ni xi tjín. Tunga, ¿nkú tsuhu rá nga b'a ts'ín tjit'aha éhen Ntíaná nga un nkjún skuéhe rá Ntíhi Ndax'iun ko nga xi najmi chumi ni chjíhi rá n'e maha?

13 Tunga an b'a tíxinnuu nga ja j'ai Elia, ko ni xi mjehe xuta kits'íhin ndo. Kin'ehe xi nkú ts'ín tjit'a éhen Ntíaná.

B'í ts'ín kits'ín ndaíhi Jesu nku nda chí xi tññajihin nku ndaninda

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

14 Nk'ie nga incha j'ai ngáha má nga tjíntu já ni'yakuyá xingisoo, kíkíe nga nkjin nkjún xuta

katsendáíh_i ra jóo ko nga k'ua já chjine'éhen kjuatéxumoo t_incha b'ésiko jóo.

¹⁵ Nk'ie nga kikié xuta nkjiun Jesu, tu ni xí incha kama nkjúhún ra ko tsangatsanka nga ngjik-janiñaha.

¹⁶ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Mí nihi xi tjínkohonuu jóo?

¹⁷ B'a kitsú nku nda xi síñajih_in xuto:

—Ji nda maestru, kjuáíko_ho nda china, at'aha nku ndaninda tjñajih_in xi najmi tsjantehe nga kuinchja.

¹⁸ Tu má xi tje_hén ni nga fakj'áha, ts'ínkijnehe t'anankiu. Ixí b'éxúhú ts'a nda china nga bate ni'yun ko bjá ndjáha. Ja b'a kuaxih_in já ni'yakuyáhi nga k'onsje ndanindoo, tunga najmi kamahá ra.

¹⁹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Á b'a 'yún ichí s'ejih_in ra Ntíaná xuta xi tjíh_in nd'ai! ¿Nkjé kjin tjíh_in nga kúátejñajinnuu? ¿Nkjé kjin tjíh_in nga ts'in chúkju_uanuu? Nibákonú nda chíu ei.

²⁰ As'ai j'aich'áha nda chíu. Tunga nk'ie nga kikié ndanindoo Jesu, tje_n'yún y'étsujneyáhá nda chíu ko tsijne t'anankiu nga ngjitikjá ko y'éxú ts'íh_in ts'a.

²¹ As'ai kingjásjaiyaha Jesu na'mihi nda chíu:

—¿Nkjé kjin b'a maha ra?

B'a kitsú ndo:

—Santa nkúhu nga ntí ichí.

²² Nkjin niyá ja sa kjaníkj'ajih_in nd'íu ko ntóo nga mjehe ts'ínk'ien ntína. Tsa tjín ni xi kamahi n'ei kai, katuma niman_i jin ko tisinkoni.

²³ As'ai b'i kitsú Jesu:

—“Tsa kamahi”, túbixín. Xi s'ejihín Ntíaná maha tu mí nihí ni.

²⁴ Tjen'yún 'yúhún kinchja na'mihí nda chíu nga b'í kitsú:

—S'ejinna Ntíaná. Tisinkoní tu xi najmi jo jan kamahana.

²⁵ Nk'ie nga kikie Jesu nga tíma ñjakú nkjún xuta, as'ai ndjá kinchjako ndanindoo:

—Ji ndaninda xi t'n'e stayai ko najmi tí'bainteihí nga kuinchja nda chíu, an b'a tíxihin: títjujihín ko najmi ta bitjas'enjihín ri.

²⁶ As'ai tsitju ndanindoo nga kikjintáya ts'íhin ko nga 'yún y'étsujneyá nda chíu. Kis'ejña nda chíu xi nkúhu tsa k'ien. Nkjin xuta xi b'a kitsú:

—Ja k'uen.

²⁷ Tunga jakj'áhá Jesu ntsja nda chíu nga kik-jesintjen ko tsasinjña ngáha.

²⁸ Nk'ie nga jas'en Jesu ni'yaha, as'ai já ni'yakuyáha kingjásjaiya t'axíhin:

—¿Á najmi kamahani kuakich'onsjeheni ndanindoo?

²⁹ As'ai b'í kitsú Jesu:

—Jáninda xi nkúhu xu'bi najmi chuba bitju. Nk'ie nga chubakaá Ntíaná ko nk'ie nga bintsuba kjintíaá, nk'iehé nga bitju.

*B'í ts'ín ta kitsúyahá ngáha Jesu nga n'ek'ien
(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)*

³⁰ As'ai tsitju yo nga incha j'ajin ante Galilea. Najmi kama mjehe tsa tjin xi skuhehe nga yo j'a,

³¹ at'aha b'í ts'ín tsakúyahá já ni'yakuyáha:

—N'ekjas'en Ntíhi Ndax'iun aya ntsja xuta ko incha ts'íink'iehen. Askahan nga ja kuayá, kj'uaíya ngáha ra nga ja kj'ua jan nistjin.

³² Tunga najmi kamankjihín ra já ni'yakuyóo én xu'bi ko najmi kama k'un kingjásjaiyaha.

B'i ts'ín kitsúya Jesu yá xi 'yún nk'a tjen
(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ As'ai incha tsichu nanki Capernaum ko nk'ie nga ja tíjña aya ni'yoo, kingjásjaiyaha já ni'yakuyáha:

—¿Mí nihi xi tíchubanijmíyakohonu xinkiu aya niyóo?

³⁴ Tunga najmi kinchjahá jóo, at'aha aya niyóo kinchjaníjmíyakoho xinkjín yá xi 'yún nk'a tjen ajihín.

³⁵ As'ai y'ejña Jesu, kinchjaha já ni'yakuyá xi te joo ko b'i kitsúhu:

—Tsa tjin xi nda k'aku mjehe kama ajinnuu, tu sahá nda musu kats'ín ma yjoho ko kats'ínxát'aha já xingisoo.

³⁶ As'ai jakj'á nku nda chí ko tsasínjñajin masehen jóo. Kitsubakjá ts'ihin nda chíu nga b'i kitsú:

³⁷ —Xi ngajona ts'íinkjáihín ra nku nda chí xi nkúhu xu'bi, kui xi an títs'ínkjáinna. Ko xi ts'íinkjáinna, najmi tu nku an títs'ínkjáinna. Ko ta xi kits'ín nibána títs'ínkjáihín.

B'i ts'ín kinchjaníjmíyaha Jesu xuta xi najmi fi kontraha

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸ As'ai b'a kitsú Jua:

—Ji nda maestru, kiyai nga nku nda ngajohi tím'osjehe jánindoo. Tunga kik'iech'ohó ri at'aha najmi ñá tjenkoná.

³⁹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi tu jun b'ech'ohoo. At'aha tsa tjín xi títs'ín nku kjuankjún ngajona, kui xi najmi kama tsa tu sa a kui ch'ohón ts'ín kuinchjayane ngáhana.

⁴⁰ At'aha xi najmi tifi kontraná, kui xi ñá makoná.

⁴¹ Tu yáhá ni xi tsjánuu tsa tu nku chutsín ntánijua at'aha an tjennkinú, kjuaxi ni xi tíxinnuu nga k'uaihi chjíhi xuta xu'bo.

B'i ts'ín kinchjanijmtyaha Jesu xuta xi ts'ínkijnejin je xuta xingisoo

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Tu yáhá ni xi ts'ínkijnejin ngatitsun nku nda chí xi nkúhu xu'bi xi s'ejihin an, tu sahá ra ngandaha xi b'a ts'íiun tsa s'et'a 'yúnt'a kásin nku ndjio chánka ko chjanikj'ajin ntáchak'uun.

⁴³ Tsa ntsai títs'ínkijnejihin ngatitsun, tu sahá tichákjái. Tu sahá ngandahi tsa kuitjás'en nimai má nga k'úéntu tík'un xuta, nga najmi k'úínkoi nga joo ntsai ngak'ien, má nga najmi maha 'meya nd'íu.

⁴⁴ Yo najmi 'me chjuntuu ko najmi 'meya nd'íu.

⁴⁵ Tsa tsukui títs'ínkijnejihin ngatitsun, tu sahá tichákjái. Tu sahá ngandahi tsa kuitjás'en nimai má nga k'úéntu tík'un xuta, nga tjít'a nga joo tsukui nga ajin nd'í ngak'ien chjanikj'ajihin, má nga najmi maha 'meya nd'íu.

⁴⁶ Yo najmi 'me chjuntuu ko najmi 'meya nd'íu.

47 'Tsa tunkuín tít's'ínkijnejihin ngatitsun, tū sahá n'esjei. Tū sahá ngandahí tsa kuitjás'en kat'ai má nga batéxuma Ntíaná, nga najmi tsa tíncha nga joo tunkuín tsa tū sa ajin nd'í ngak'iehén chjanikj'ajin ngáhi,

48 má nga najmi 'me chjuntuu kō najmi 'meya nd'íu.

49 'At'aha nd'í n'entiakoho ngayjee xuta.

50 Nda naxo, tunga tsa ndyja nga'yúhún, ¿nkú ts'ín kama ntia ngáha? Kas'e ajinnuu naxa xi tixinnuu kō b'í ngán jyu tintsuakoo xinkiu.

10

*B'í ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu kjuabixoon
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)*

1 Tsitju Jesu yo nga ngji ante xi tjin Judea kō ante xi tjin ngabantá ntáje Jordan. Ta kama ñjakút'a nkjúhún ngáha ra xuta. Tsakúyaha éhen Ntíaná xi nkú nga ts'ín tehente.

2 As'ai k'ua já fariseo j'aisehe tū xi kjút'ayák'uhún ra. B'í ts'ín kingjásjaiyaha:

—¿A kama nku nda chuba ts'íinkjehé kjuabixahan nga k'uéjña chjuúhún?

3 B'í kitsú Jesu:

—¿Nkú ts'ín y'éjñanuu Moise?

4 B'a incha kitsú jóo:

—Moise kitsjá kjuá nga nku nda kama kjésintjen nku xujun má nga ja tít's'ínkje kjuabixahan kō b'a ts'ín kama k'uéjñaha chjuúhún.

5 As'ai b'í kitsú Jesu:

—At'aha ndjá animanuu, kui kjuaha nga b'a ts'ín y'éjñanuu Moise.

6 Tunga nga tuts'ihin ni, nk'ie nga kits'innda Ntiana á asuntee, “nku chjuún nku x'in kits'innda xuta” tjit'a.

7 Ko ta tjit'a ya: “Kui kjuaha nga nku nda k'úejñaha na'mihí ko naaha nga k'úejñako chjuúhun.

8 Nga joo nkuhú kuichú ma.” Kui nga najmi ta jo ma saha. Nku ní yjoninte incha maha.

9 Kui b'a maha, ni xi y'é'yúhun Ntiana, najmi xuta kjéndáya.

10 As'ai já ni'yakuyáha ta kuihí niu kingjásjaiya ngáha ra nk'ie nga ja incha j'ai ni'yaha.

11 B'i kitsú Jesu:

—Tu yáha ni xi k'úejña chjuúhun ko kuixanko kj'ai tachjuún, kui xi títangane kjuabixahan.

12 Ko tsa nku tachjuún k'úejña x'ihin ko kuixanko kj'ai nda, kui xi ta títangane kjuabixahan.

*B'i ts'in nda kinchjane Jesu jánti xiu
(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)*

13 As'ai incha j'aiko xuta ntíhi tu xi Jesu nguénnehe ra ntsja. Tunga já ni'yakuyóhó b'a kitsúhu xuta nga najmi b'a incha ts'in.

14 Nk'ie nga kikié Jesu ni xi t'incha ts'in jóo, najmi kiasihin niu. As'ai b'a kitsúhu:

—Tjehenntohoo jántiú nga kanibásena. Najmi tu jun b'ech'óhoo. At'aha xuta xi b'a ts'in tjintuyáha xi nkú joyaha jánti xi, kui xi tjeheñ ra nga Ntiana kuaatéxumaha.

15 Kjuaxi ni xi tixinnuu. Xi najmi ts'ínkjáihin nga Ntiana xi batéxuma xi nkú ts'in ts'ínkjáihin nku nda

chí ni xi 'baihi, kui xi ndahachí najmi kjuas'enjin nga Ntíaná xi kuatéxumaha.

¹⁶ As'ai jakj'á jántí xiú nga ts'ank'a kō kingjénne ntsja nga nda kinchjane.

*B'i ts'ín kinchjanijmiko Jesu nku nda nchiná
(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)*

¹⁷ Nk'ie nga ja tíbitju Jesu yō nga ts'ín niyá, as'ai j'ai tsuntsu nku nda. Tsasinkúnch'int'aha kō b'a kitsúhu:

—Ji nda maestru, ji xi ndai, ¿mí nihi xi ts'ian tu xi kama ts'inkjáihin ra nga kúátejña tík'un síán?

¹⁸ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Á an xi nda tí'mihini? Najmi tjín xi ndaha, nku tutuhú Ntíaná.

¹⁹ Yai xi nkú ts'ín tjít'a kjuatéxumoo: “Najmi tu n'ek'iein. Najmi tu biyunéi kjuabixoon. Najmi tu ndyjé n'ei. Najmi tu testiyu tsank'á n'ei. Najmi tu ch'anach'aihi xuta xingisoo. Chankjún na'mihi kō naahi.”

²⁰ B'a kitsú ndo:

—Ji nda maestru, ngayjee ni xu'bo títs'intjusan santa nkúhu nga ndyjana.

²¹ As'ai Jesu kama nimaha ndo nga tsase'a kō b'i kitsúhu:

—Nku ni ndyjat'a sahi. T'ihinteñai ni xi tjíhin kō tjeihin xuta x'an. B'a ts'ín s'ehe ri kjuanchiná ndjiojmi ján. As'ai nibái nga tsjénkiní.

²² Tunga nk'iehé nga kint'é ndo éin, kik'ie babaha kō kik'ie nusin nusihin nga ngji, at'aha 'yún nkjún nchiná.

²³ As'ai tsase Jesu andaihi kō b'a kitsúhu já ni'yakuyáha:

—¡Á b'a 'yún 'ni tjíhin tsa xuta xi nchiná nkjúhun kjuas'enjihin nga Ntíaná xi kuatéxumaha!

²⁴ Kama nkjúhun já ni'yakuyóo én xi kitsú Jesu, tunga b'ahá ta kitsú ngáha Jesu:

—Jun ntína, ¡á b'a 'yún 'ni tjíhin nga kjuas'enjihin xuta nga Ntíaná kuatéxumaha!

²⁵ Tu sahá najmi 'ni tjin tsa nku chu camello kjuas'en tixaha nku nintu nga nku nda nchiná kjuas'enjin nga Ntíaná xi kuatéxumaha.

²⁶ Tu ni xí kama nkjúhún saha jóo ko b'a kitsúhu xinkjin:

—¿Yá xi kama k'uanki ni ma?

²⁷ As'ai tsase'a Jesu jóo ko b'a kitsúhu:

—Xuta ndahachí najmi kamaha ts'íink'anki yjoho, tunga Ntíaná maha ts'ínk'anki xuta. At'aha tu mí nihí ni xi maha ts'ín Ntíaná.

²⁸ As'ai b'a kitsú Pedro:

—Xi nkúhu jin, ja y'entu tentej ni xi tjinni ko tjennkihi nd'ai.

²⁹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Tu yáhá ni xi y'éjña ni'yaha, tsa já nts'e, tsa jminchjin nichja, tsa naaha, tsa na'mihi, tsa ntíhi ko tsa jñá xi tjihin ngat'ana ko ngat'aha én nda tsuhu Ntíaná,

³⁰ kui xutai k'uai ngáha ra unchan niyá tjihin ni xi y'éjña. Nd'ai asunnte xu'bi k'uaihi ni'ya, já nts'e, jminchjin nichja, naaha, ntí ko jñá, ko ta tsjénki uncha. Ko nistjin xi nibá askahan k'uaihi nga k'úentu tik'un sín.

³¹ Nkjin xuta xi tjun nd'ai tsjénki, ko nkjin xi yjanki nd'ai xi tsjén tíjtjun kama ngáha.

*B'i ts'ín tǎ kitsúya ngáha Jesu nga kuayá
(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)*

³² Nk'ie nga tǎncha ts'ín nǎyá nga tǎncha fi nanki Jerusalen, Jesu tǎn tǎtjuhun xuta ni'yakuyáha. Kama nkjǎhun jóo ko tǎncha tsankjún nga tǎnkihi. As'ai tǎ kinchǎ t'axíhín ngáha ra já ni'yakuyá xi te jóo ko kik'atuts'ihín nga kitsúyaha ni xi kamat'ain.

³³ B'i kitsúhu jóo:

—Tǎnǎju. Ja tǎbankíaán nanki Jerusalen. Ja n'ekjas'en Ntíhi Ndax'iun aya ntsja já nǎ'mi k'aku ko já chǎne'éhen kǎatéxumoó. Kui xi incha tsǎ kǎa nga n'ek'ien ko as'ai ts'íinkjas'ehen xuta xi najmi ntǎ Israel tǎhen ra.

³⁴ Kui xi kǎajnukiehe ko kǎatétéjnuhu. K'uéhe ko ts'íink'ien. Tungǎ nk'iehé nga ja kǎ'ua jan nǎstǎn, kǎ'uaíya ngáha ra ngabayoo.

*B'i ts'ín Santiago ko Jua tsankihǎ Jesu nku kǎanda
(Mt. 20:20-28)*

³⁵ As'ai Santiago ko Jua xi jáha Zebedeo maha, kui xi incha j'aise tíñaha Jesu ko b'a kitsúhu:

—Ji ndǎ maestru, mǎnǎ nga k'uaínǎ ni xi kǎinchihi.

³⁶ B'i kitsú Jesu:

—¿Mí nihi xi mǎnuu nga ts'ian?

³⁷ B'a incha kitsú jóo:

—K'uaínǎni nga nku xi k'úéjña kixihǎ ko nku xi k'úéjña skjǎhín nǎstǎn nga n'ekǎáhín kǎachákahi.

³⁸ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi yo ni xi tǎbinchu. ¿A kǎichúkuanuun nga un skuenuu xi nkú ts'ín un skuena? ¿A

kuichúkjuanu nga n'ekjóhoon kjuanima xi ts'inkjáihin?

³⁹ B'a incha kitsú jóo:

—Kuichúkjuani.

As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi nga un skuenuu xi nkúhu an ko nga choo kjuanima xi ts'inkjáihin.

⁴⁰ Tunga tsa kuintsuboo nga kixina ko tsa skjúnna, najmi an tíñana nga tsja niu. Ja tjintu xi tíña ndaha kui antee.

⁴¹ Nk'ie nga kint'é já ni'yakuyá xi tee niu, incha kits'inkjanko Santiago ko Jua.

⁴² Tunga kinchja ñjahá ra Jesu jóo ko b'i kitsúhu:

—Yo xi nkú ts'in xuta xi tjihin xá ei asunntej 'yún ndjá ts'ínko xuta xingisoo, ko xi tjihin nga'yún ts'in nga nu'yá'éhen.

⁴³ Tunga ajinnuu najmi b'a kama. Xi mje níhi nga nda k'aku kama ajinnuu, kui xi kats'in ni xi nda ngandanuu.

⁴⁴ Xi mjehe nga tjun kama ajinnuu, kui xi katumanda musunuu.

⁴⁵ At'aha ta ndaha Ntíhi Ndax'iun najmi j'ai tsa tu xi kui nda n'ehe ra. J'ai ní tu xi ni xi ngandaha xuta j'ai ts'ihin ko tu xi ts'ínkjas'ehe yjoho nga k'uéchjintjai nkjin xuta.

B'i ts'in kits'ínkihi Jesu nku nda ka

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ As'ai incha tsichu nanki Jerico. Ko nk'ie nga tíbitju Jesu yo ko já ni'yakuyáha ko xuta nkjin xi tjenko, tu yohó andai niyóo kab'ejña nga títbanki chje nku nda ka xi 'mi Bartimeo, xi ntíhi Timeo maha.

47 Nk'ie nga kint'é nga nibá tiña Jesu nda Nazaret, as'ai kik'atuts'ihin nga kikjintáya:

—Ji Jesu, ji xi ntjehe David, katuma nimahi an!

48 Nkjin xuta kinchjatikoho tu xi k'uechja'aha ts'a. Tunga tu sahá 'yún kikjintáya sa:

—Ji xi ntjehe David, katuma nimahi an!

49 As'ai tsasin'yún Jesu ko b'a kitsú:

—Chubohoo ndo.

As'ai b'i kik'ihin nda ko:

—Tsjo katumahi. Tisintjein, at'aha tinchjahi.

50 Kikjaníya najyun ndjuhu ndo ko xuúhun tsis-intjen nga ngjik'úhun Jesu.

51 As'ai Jesu kingjásjaiyaha:

—¿Mí xi mjehi nga ts'ihin?

B'a kitsú nda ko:

—Ji nda maestru, mjena nga kama chjina.

52 B'i kitsú Jesu:

—T'in ngáhani. At'aha kuas'ejihin nga Ntíaná kits'ín nibána, kui nga kama nkihi ri.

Ta kuihi chubo kama chjihí ndo ko kitsjennkíhi Jesu nga kits'ínko niyá.

11

B'i ts'in jas'en Jesu nanki Jerusalen

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

1 Nk'ie nga ja tíncha bichú tiña nanki Jerusalen nga incha j'ai Betfage ko Betanía, nanki xixi xi tiña maha asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo, as'ai kits'ínkji Jesu jo já ni'yakuyáha

2 nga b'i kitsúhu:

—Tankiún nanki ichí xi tǐña tiña ján. Nk'ie nga ja kuichú yo, sakúnū nku ntí búrrú xi tǐt'a'yún, xi najmi kjee ch'a b'esúhūn. Chjúndáyo kō nibákoo ej.

³ Kō tsa tǐn xi b'a kuitsunū nga ngjuásjaiyanū: “¿Á b'a tǐn'ehenu?”, b'a t'ihuun: “Nda maestru rú machjéhen chū. As'ai rú ts'íink'óya ngáha.”

⁴ As'ai incha ngji já ni'yakuyóo kō kisakúhu ntí búrrú xi tǐt'a'yúnt'a nku ankjuá xi tǐn andai niyóo kō kikjendáya.

⁵ K'ua xuta xi tǐncha yo kingjásjaiyaha:

—¿Mí nihi xi tǐn'o? ¿Á jun tíchjundáyahanu ntí búrrúu?

⁶ Tunga b'ahá kitsú já ni'yakuyóo xi nkú nga kitsúhu Jesu kō kitsjántehē jóo nga ngjuaikō chū.

⁷ Incha j'aikohō Jesu ntí búrrúu. Najyuhūn incha kingjásuhūn kō Jesu y'esúhūn chū.

⁸ Nkjin nkjún xuta incha kingjántu najyuhūn aya niyóo, kō kj'ai ngá xi tjiaha yá incha tsatet'a kō kingjántu aya niyóo.

⁹ Yún kikjintáya xuta xi yja tǐtjuun kō xi yjankiu nga b'j incha kitsú:

—¡Kats'ínk'ankiná Ntǐaná! ¡Ntǐaná nda kats'ínkō xi kits'ín nibá ngajohō!

¹⁰ ¡Ntǐaná nda kats'ínkō xi kits'ín nibá nga kuatéxuma, xi ts'íinkjáihin xáha ntje cháná David! ¡Kats'ínk'ankiná Ntǐaná xi tǐña nk'a ján!

¹¹ Jas'en Jesu nanki Jerusalem kō ngji natsihūn nínku má ma ñjakú xuta. Nk'ie nga ja kamaḥa nga tsasehe ngayjee ni xi tǐn andaihi, as'ai tsitju nga ngjikō nanki Betanía já ni'yakuyá xi te joo. At'aha ja kama ngixun.

B'i ts'ín ndjá kinchjako Jesu yá higuera xi najmi tjihin tu

(Mt. 21:18-19)

¹² Nistjin xi ma ndyjuun nk'ie nga incha tsitju ngáha nanki Betania, tu kama bjohó ra Jesu.

¹³ Kjin tjen sa nga kieke nku yá higuera xi xkfén ko ngjisehe yoo tsa tu ahá ni sakúhu tu. Tunga nk'ie nga tsichuk'úhun yoo, tu ndahá nku tu najmi kisakúhu, tu subahá xka. At'aha najmi nistjihin tu higo.

¹⁴ As'ai b'i kitsúhu yá higuera:

—Ndahachí najmi ta ch'a kjinehe tu xi s'ehi.

Kint'é já ni'yakuyáha nga b'a kitsú.

B'i ts'ín kik'onsje Jesu já xi tijncha batéña chu má ma natsihin ninku

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Incha tsichu nanki Jerusalem ko jas'en má ma natsihin ninku. As'ai kik'atuts'ihin Jesu nga kik'onsje já xi tijncha batéña ko xi tijncha b'atse chu yo. Kits'ínk'ótsjá yámixaha já xi tijncha ts'ínk'óntjaiya toon ko yáxilehe já xi tijncha batéña chutuju.

¹⁶ Ko ta ndaha nku najmi ch'a kitsjantehe tsa kj'uatikjako natsihin ninku tsa mí nihi.

¹⁷ B'i kitsú nga y'éjña chji éhen Ntjaná:

—B'a ts'ín tjit'a éhen Ntjaná: “B'a k'úihin ni'yaná nga kui xi kama ni'ya xi má nga xuta xi nibaha ngayjee naxinantá xi tjin asuntee incha kunchjako Ntjaná.” Tunga jun antehé já ndyjé tín'e mo.

¹⁸ Kint'é én xu'bi já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumo ko incha tsangisjai niyá xi nkú ts'ín

kama ts'íink'iehen Jesu. Tunga incha tsankjúhún Jesu, at'ahá ngayjee xuta nkjiun tíncha ma nkjúhún xi nkú ts'ín títakúya.

¹⁹ Nk'ie nga ja kama jyuun, tsitju ajin nantio Jesu ko já ni'yakuyáha.

*B'i ts'ín kixí yá higuera xi ndjá kinchjako Jesu
(Mt. 21:20-22)*

²⁰ Nk'ie nga ta jyuhún nistjin xi ma ndyjuun, incha j'a má xi tjeheh síjña yá higuera ko kieke nga santaha ko kjamaha yóo ja kixí.

²¹ J'áítsjehen Pedro niu, as'ai b'a kitsú:

—Ji nda maestru, chase ma ri. Ja kixí yá higuera xi ndjá kichubakoi.

²² As'ai b'i kitsú Jesu:

—N'e s'ejun Ntíaná.

²³ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Tu yáhá ni xi b'a kuitsuhu asunntu tjenki xu'bi: “Tiyú xin yo ko chjanikj'ajin yjohi ntáchak'uun”, kama xi nkú kuitsu tsa najmi jo jan kamaha nga s'ejihin nga b'a kama xi nkú nga títsu.

²⁴ Kui nga b'a tíxihinnuu. Ngayjee ni xi kuinchíhuu Ntíaná nga chubakoo, n'e s'ejun nga n'ekjóhooon ko b'a kama.

²⁵ 'Nk'ie nga tíchubakoo Ntíaná, n'endyjat'ohoo tsa tjin xi tjínkòkjuanu, tu xi b'a ts'ín ta Na'minuu xi tíjñaha ndjiojmi ján ts'íinndyjat'ahanuu ngatitsunuu.

²⁶ Tunga tsa najmi n'endyjat'o, ta ndaha Na'minuu xi tíjña ndjiojmi ján najmi ts'íinndyjat'a ngatitsunuu.

B'i kama nk'ie nga kingjásjaiyaha já tjíxóo Jesu yá xi kitsjá xáha

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ As'ai ta incha j'ai ngáha nanki Jerusalen. Nk'ie nga tsú'ba Jesu má ma natsihin ninku, as'ai j'aik'úhun já na'mi k'aku, já chjine'éhen kjuatexumoo ko jáchá xi ta tjihin xá.

²⁸ B'a incha kitsúhu:

—¿Mí xá xi tjihin nga b'a tín'ei? ¿Yá xi kitsjá xáhi nga b'a tín'ei?

²⁹ B'i kitsú Jesu:

—Ko an ta kuasjáyanuu nku ni. N'ek'óyanú, as'ai xinyanuu mí xáha xi tjinna nga b'a títs'ian.

³⁰ ¿Yá xi kits'ín nibáha Jua Bautista nga j'aiténtá xuta? ¿A Ntíaná, a ra xuta asunntejhi? N'ek'óyanú.

³¹ As'ai b'i kitsúhu xinkjín nga kinchjanijmíyaha niu:

—Tsa: “Ntíaná kits'ín nibáha Jua”, kuixíaán, as'ai b'a kuitsuná: “¿Á najmi kis'ejihinnuu ni xi kitsúhu Jua?”

³² Tunga najmi kama tsa: “Xuta asunntej kits'ín nibáha”, kuixíaán.

B'a incha kitsúhu xinkjín at'aha tsankjún xuta nkjiun, at'aha ngayjee xuta b'a tsu nga nku nda profeta kama Jua.

³³ Kui nga as'ai b'a incha kitsúhu ra Jesu:

—Najmi yai.

As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ko ta ndaha an najmi xinyanuu yá xi kitsjana nga b'a títs'ian.

12

*B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén já xi najmi
naxu fiko xá xi kik'aihi
(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)*

¹ As'ai Jesu b'i ts'in tsakúyahá xutá nga y'éjña chubayahá:

—Nku nda y'éntje tuntsjajé. Y'éngi nch'á ko kits'innda nku ante má nga ts'íonnki tuntsjajé. Kits'innda nku xjó nk'a tu xi kama chúnntaha antee. Kitsjá sáha antee já xi mahá ts'ínxáko tuntsjajé, as'ai ngji kjin.

² Nk'ie nga ja tíjne tuu, as'ai kits'ínkjisehe ndo nku nda musuhu já xi títs'ínxáko tuntsjajé tu xi kuankihi ra tu xi kanéhe.

³ Tunga jakj'áhá jóo nda musu nga kik'íéhe ko kits'ínkji tiya tiya.

⁴ As'ai tá kits'ínkjihí ngáha ndo kj'ai nda musu. Tunga máha nda xu'bi, ni kik'onntjaihi jóo ko ch'on nkjún incha kitsúhu.

⁵ Tá kits'ínkjihí ngáha kj'ai nda musuhu ndo, tunga kits'ínk'iehén ra jóo nda xu'bi. Nkjín sa já musu xi kits'ínkji ndo. K'ua xi kis'ehe ko k'ua xi kits'ínk'iehen jóo.

⁶ Tíjña sahá ndo nku xi ts'íin nibá, kui ntí xi tjo nkjúhun. B'i kitsú nga kits'ínkjisehe jóo: “Skuenkjún ntína jóo.”

⁷ Tunga b'ahá kitsúhu xinkjín já xi ts'ínxáko tuntsjajé: “Kui xu'bo xi ts'íinkjáihiñ ngayjee ni xi tjhiñ na'mihi. Tu sahá n'ek'ieén tu xi kama ts'añáhaná ni xi ts'íinkjáihiñ.”

8 As'ai jak'já jóo ntíhi ndo ko kits'ínk'ien. Kik'onsje yjoninte k'ien natsin má nga tjíntje tuntsjajée.

9 'Kui b'a maha, ¿nkú ts'íihin nda xi ts'e tuntsjajée? Kj'uaí ko ts'íinkje já xi ts'ínxáko tuntsjajée ko kj'ai já tsjá sá ngáha ra ante tuntsjajée.

10 '¿A najmi kjuhé n'eyo ni xu'bjí xi jtít'a xujun éhen Ntíaná? B'a títsu: Ndjiio xi kikjaníya já chjinexjóo ja j'ai ma ndjiio k'aku.

11 Ntíaná xi b'a kits'ín ko ma nkjunná nga chasehé.

12 As'ai mjehe já xi t'íihin xá nga kuakj'ánijé Jesu, at'aha kamankjihin nga kui kinchjaníjmíyaha nga y'éjña chubaya. Tunga incha kitsankjúhún xuta nkjiun ko incha ngji t'axíhin Jesu.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu yá xi t'íihin nga s'echjihí
(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)*

13 As'ai kin'e nibásehe Jesu k'ua já fariseo ko k'ua já xi yjankihí nda rej Herode Antipa, tu xi ts'íinkijneyaha Jesu nku én xi najmi b'a t'jín.

14 B'a incha j'ai tsúhu:

—Ji nda maestru, yai nga kjuaxi én xi chubai ko nga najmi ni xi sasíhin xuta chubai. 'Yún nanka chaseihí. Naxu bakuyái sisin ni xi ts'e Ntíaná. Kui nga, ¿a ma b'echjihí nda títjun Cesar ni xi f'áchjíná, a ra najmi? ¿A k'uaíhi, a ra najmi k'uaíhí raá?

15 Tunga behé Jesu kjuajohonkjihin jóo ko b'i kitsúhu:

—¿Á an tíchjut'ayák'uhunnú? Nibákonú ei nku tton denario tu xi kuasehe ra.

16 As'ai j'aiko jóo tooon ko b'a kitsú Jesu:

—¿Yá xi ts'e sénnistjiin ko j'áin xi tjit'aha tooin?

B'a kitsú jóo:

—Ts'e nda titjun Cesar.

17 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tjohoon nda titjun Cesar ni xi ts'e nda titjun Cesar, ko tjohoon Ntíaná ni xi ts'e Ntíaná.

Tu ni xí kama nkjúhún ra jóo én xi kits'ínk'óya Jesu.

*B'i ts'in tsakúya Jesu nga kj'uaíya ngáha ra xuta
(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)*

18 Já saduseo bakúya nga najmi kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo. As'ai k'ua xi incha j'aisehe Jesu nga kingjásjaiyaha.

19 B'i incha kitsúhu:

—Ji nda maestru, y'é't'aná Moise: “Tsa nku nda xi tijnaha chjuún kuayá nga najmi kis'ekohó ntí chjuúhun, nda nts'e tjihin nga kujxanko ngáha chjuúhun, tu xi b'a ts'in s'ehe ra ntí nda nts'e xi k'ien.”

20 'Y'entu yatu já xi nts'e maha xinkjín. Tsixan nda xi tjuun tunga b'ahá tjiun k'ien. Najmi kis'ehe ntí.

21 As'ai nda xi ma joho tsixanko ngáha tachjúun, tunga ta k'iehén ko najmi kis'ehe ntí. B'a ta kamaha nda xi ma jahan.

22 B'a ta ts'in tsixanko tachjúun já nts'e xi k'oo, tunga ndahá nku najmi kis'ehe ntí. Askahan ta k'ien tachjúun.

23 'Nistjin nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo, ¿yá ndaha xi kama ts'e tachjúun, at'aha nga yatuu tsixanko?

24 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi b'a tjin ni xi chubo, at'aha najmi mankjinnuu ni xi tjit'a éhen Ntíaná ko ta ndaha nga'yúhun Ntíaná.

25 At'aha nk'ie nga kj'uaíya ngáha ra xuta, najmi ta kuixahan ko ta ndaha najmi ts'ínkixan ntíhi. B'a ní ts'ín k'úéntu xi nkú ts'ín tjintu ntítsje xi tjin ndjiojmi ján.

26 'Tunga nga kj'uaíya ngáha ra xuta, ¿a najmi kjehe n'eyo má y'et'a Moise má nga tinchjanímíyaha na'yá ntsje xi títiu? B'a kitsú Ntíaná nga kinchjako Moise: “An xi Ntíaha Abraham, Ntíaha Isaac ko Ntíaha Jacob.”

27 Ntíaná najmi Ntíaha aníma. Ntíaha ní xuta tík'un. Tu xí najmi b'ahá tjin ni xi chubo.

B'i ts'ín tsakúya Jesu má kjuatéxumaha xi 'yún chjíhi ra

(Mt. 22:34-40)

28 Ta j'ai nku nda chjine'éhen kjuatéxumoo. Kint'é ndai ni xi kichubanímíyaha ko kamankjihin nga b'a tjin én xi kinchja Jesu. As'ai kingjásjaiyaha:

—Ajihin ngayjee kjuatéxumoo, ¿má kjuatéxumaha xi 'yún chjíhi ra?

29 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kui xu'bi: “Tasinñju, xuta Israel. Ntia xi Ntíaná maha, kui xi Ntia nku tutu.

30 N'etjói Ntíaná xi Ntíahi maha ngayjee animahi ko ngayjee nga'yihin. N'etjói xi nkú ts'ín tinchin ko xi nkú ts'ín n'enkjíntak'uin.”

31 Kjuatéxuma xu'bi xi ma joho: “N'etjói xutahi xi nkú nga ts'ín tjohi yjohi.” Najmi tjin kj'ai

kjuatéxuma xi 'yún chjí saha ra nga nga joo
kjuatéxuma xu'bi.

³² As'ai b'a kitsú ndo:

—Johon, nda maestru, b'a tjín. Kjuaxi ni xi
tíbxín, nga nku tutu maha Ntíaná ko nga najmi tjín
sa kj'ai.

³³ Ko nga n'etjáá Ntíaná ngayjee animaná ko
ngayjee nga'yúnná ko xi nkú ts'ín n'enkjín t'ak'aán,
ko nga n'etjáá xutaná xi nkú nga ts'ín tjoná yjoná,
kui xi 'yún chjí saha ra nga tu má chjehé ni xi
s'etísun nachan chje.

³⁴ Nk'ie nga kint'é Jesu nga b'a tjín én xi kinchja
ndo, as'ai b'i kitsúhu:

—Najmi kjin tinchiñin má batéxuma Ntíaná.

Ndaha nku najmi ta kama k'un kingjásjaiya saha
ra Jesu tsa mí nihi.

*B'i ts'ín kingjásjaiya Jesu yá xi y'aha ra xi Cristo
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)*

³⁵ Nk'ie nga tibakúya Jesu má ma natsihin ninku,
as'ai b'i kitsú:

—¿Nkú tjiñin ra nga b'a tsuhu já chjine'éhen
kjuatéxumoo nga ntjehe David nibáha ra xi Cristo?

³⁶ At'aha ta kuihi David b'a kitsú nk'ie nga Es-
piritu Santo ho Ntíaná kits'ínkinchjaha:

Ntíaná b'a kitsúhu Nda Ntiana:

“Tinchint'ání má batexuma.

K'uentú maná já kontrañi kinte tsukui.”

³⁷ B'a ts'ín ta kuihi David kitsúhu nga Nda Ntíaha
maha xi Cristo. Kui nga, ¿nkú ts'ín ntjehe David
nibáha ra xi Cristo?

Tsjo nkjún kamaha xuta nkjin xi tíincha
mjéñjuhu ni xi tinchja Jesu.

B'i ts'in y'échjit'ain Jesu sin xi y'a já chjine'éhen kjuatéxumoo

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ B'a kitsú sa Jesu nga tsakúya:

—Chúhūun yjonūu já chjine'éhen kjuatéxumoo. Kui xi tsjohō nga bja najyun ndju nga b'ema kō nga tsjo ts'in súninahā nīyátée.

³⁹ Tsjohō nga b'entusún yáxile xi tūncha títjun ni'ya sinagoga kō nga b'entu ante k'akū xi tjin nku s'í.

⁴⁰ Kui xi kje'áhā ni'yahā jminchjín xi ja k'ien x'ihín kō as'ai chubā 'yúhún tse nchjako maña Ntjaná, tu xi b'é'mat'aihin yjohō. 'Yún un skuehe já xu'bj.

B'i ts'in kinchjanijmíyaha Jesu toon chje

(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Ankjín kaxa toon chje kab'ejña Jesu kō tibase xi nkú ts'in tībinchá xuta toon chjehe yo. Nkjín maha já nchiná xi 'yún tse toon tībinchá.

⁴² Tu j'aihí nku tachjuún xi ja k'ien x'ihín. Kui xi jo toon xi títí tsinchá kaxa chje.

⁴³ As'ai kinchjahā Jesu já ni'yakuyáhā kō b'i kitsúhu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnūu. Tachjuún x'ain 'yún tse kuatsjá sa nga ngayjee xuta xi k'oo xi tūncha b'éya toon kaxa chje.

⁴⁴ At'ahā ngayjee xuta xi k'oo ni xi tīb'ankihī kuatsjá. Tunga máha tachjín, ngayjee toon xi tijnahā nga kjineyaha nichine kuatsjá.

13

B'i ts'in kitsúya Jesu nga n'exúya ninku
(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Nk'ie nga títbitju Jesu má ma natsihin ninku, as'ai nku nda ni'yakuyáha b'a kitsúhu:

—Ji nda maestru, chase ma ri. ¡Á b'a nkjún k'uhun ndjió! ¡Á b'a tsjo ts'in kin'endaha ni xi tjihin ei!

² As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿A tíyai ninku kó xjóo kó ngayjee ni xi kin'enda ei? Ndaha nku ndjió najmi tá s'ejñasuhun ra xinkjín. Ngayjee n'exúya.

B'i ts'in tsakúya Jesu ni xi kama kintehé ni nga kfe asuntee
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Nk'ie nga kab'ejña Jesu asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo kixi yaha ninku, as'ai Pedro, Santiago, Jua kó Andre incha kingjásjaiya t'axíhin:

⁴ —T'inyani, ¿nkjé b'a kama? ¿Mí nihi xi kuakúchji títjun nk'ie nga ja kuitjusun ngayjee niu?

⁵ As'ai kinchja Jesu:

—Chúhuun yjonuu nga najmi tu ch'a xi k'uanachanu.

⁶ At'aha nkjin maha xi kj'uaí nga an ts'ín ma yjoho. “An xi kui”, kuitsu kó k'uanachaha nkjin xuta.

⁷ Nk'ie nga kuinú'yó nga tjín kjuachán kó nga kuinchjanijmíyaha xuta kjuachán xi tíma, najmi tu binkjun. At'aha tjihin ni nga b'a kama, tunga najmi kjehé kfe asuntee.

⁸ At'aha xuta xi tjín nku nanki kjaánkó xuta xi kj'aí nanki. Nku nda rei kjaánkó kj'aí nda rei. Chón

kama kj'aí kj'aí nankihi kò s'e kjintíá. Nk'ie nga ja b'a tíma, as'aihí tíb'atuts'ihín kjuanima xi s'e.

⁹ 'Jun chuhun yjonuu. At'aha já tjíxóo n'ekjas'ennuu kò s'enuu aya ni'ya sinagoga. Ngat'ana ngjuaikohonuu xuta nginkun já tíjuun kò nginkun já rej, tu xi k'úinyaha ruu jóo yáha an.

¹⁰ Kintehe ni nga kfe asuntee tjihin nga s'enijmíhi én nda tsuhu Ntíaná ngayjee naxinantá xi tjin asuntee.

¹¹ Nk'ie nga ngjuaikonijénuu xuta nga ts'ínkjas'ennuu nginkun já tjíxóo, najmi tu fantaha ruu yjonuu mí éhen xi kujíún. Én xi k'uainuu kui chubò xi chubo, at'aha najmi jun xi chubo. Espiritu Santo xi kunchja.

¹² 'Xi tí'mi nda nts'e ts'ínkjas'en nga n'ek'ien nda nts'e. Xi tí'mi na'mi ts'ínkjas'en ntíhi. Xi tí'mi ntí kjaánkò xi cháha kò ts'ínk'ien.

¹³ Ngat'ana ts'ín unkiehenuu ngayjee xuta. Tunga xi tu nku ndjáhá kuasinjña, kui xi k'uanki.

¹⁴ 'Y'é't'a nda profeta Daniel nk'ie nga najmi chankjún ante tsjehe ninku. Choo xi b'a ts'íún.

B'i kitsú Jesu kò xi títs'ínya xujuin katumankjihin. B'i ta kitsú ya:

—Kui nistjiun katanka xuta xi tíntu ante Judea xi tjehe asuntu tjennki.

¹⁵ Xi kab'ejñasun nk'a ni'yaha, najmi tu kujtjuen kò ta ndaha najmi tu kjuas'en ni'yaha nga kj'uaík'ásje ni xi tjihin.

¹⁶ Xi kafi jña, najmi tu k'óoya nga kj'uaík'á na-jyuhun.

¹⁷ 'Nima rú ts'ihin jminchjin xi y'a ntí kò xi títs'ínki ntí kui nistjiun!

18 Tinchíhuu Ntíaná tu xi najmi nistjin chunch'án b'a kamaha.

19 At'aha 'yún s'e kjuanimá nistjin xu'bo, kjuanimá xi najmi kjee s'e santa nkúhu nga tuts'ihin ni nga kits'innda Ntíaná asuntee. Ko ta ndaha najmi s'e askahan nku xi b'a joyaha.

20 Tsa najmi kuatekjá Ntíaná chuba nistjin xu'bo, nda ra nku najmi k'uanki kai. Tunga jahá tsatekjá Ntíaná chuba nistjin xu'bo ngandaha xuta xi j'ájin.

21 'Kui nistjiun tsa tjín xi b'a kuitsunuu: “Chasoo, ei tíjña xi kits'ín nibá Ntíaná”, ko tsa b'a kuitsunuu: “Chasoo, ján tíjña”, najmi tu n'e s'ejiun.

22 At'aha incha k'uaí xi b'a kuitsú tsank'á nga kui xi kits'ín nibáha Ntíaná ko xi já profeta ts'ín ma tsank'á yjoho. Kui xi incha ts'ín nkjin tíkjá kjuankjún tu xi k'uanachaha ra xuta, xi kohó ra xuta xi j'ájin Ntíaná kamaha ra k'uanachaha.

23 Tunga máha jun, chúhuun yjonuu. Jahá tíxinya tíjunnuu ngatente ni xu'bi.

*B'i kama nistjin nga k'uaí ngáha Ntíhi Ndax'iun
(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)*

24 'Tunga kui nistjiun, askahan nga ja k'ua kjuanimá xu'bo, kama jyun ts'íu ko sóo najmi ta ts'ín ndzjehen.

25 Niñu xi tjín nk'a ján kuixuntu ko k'uatse ni xi tjín nk'a ján.

26 Nk'iehé cha Ntíhi Ndax'iun nga tjenjin nintiu nga nibáko ngayjee nga'yúhun ko kjuachánkaha.

27 As'ai ts'ínkji ntítsjehe nga k'uéntukú xuta xi j'ájin xi tíjntu tu má xi tje'hén ni, b'aha ra má b'atuts'ihin ra asuntee santaha má fekuhu ra.

28 'Katumankjinnuu ni xi b'éjña chjinuu yá higuera. Nk'ie nga ja tju nts'én tjiaha yoo ko tjuhu xka, yo nga ja tibichú tiña chunubóo.

29 B'a ta ts'ín nk'ie nga ja choo nga ja b'a tíma, katumankjinnuu nga ja tjen tiña Ntíhi Ndax'iun xi nkúhu tsa asti ankjuo síjña.

30 Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Kuitjusun ngayjee ni xu'bi kintehe ni nga kuayáye xuta xi tjin nd'ai.

31 Kamaha asuntee ko nk'a ján ndyja, tunga énná najmi kj'ua tiya.

32 'Tunga má nistjin ko chuba nga b'a kamo, najmi ch'a xi behe, ta ndaha ntítsje xi tjin ndjiojmi ján ko ta ndaha Ntíhi Ntíaná. Nku tutuhú Ntia Na'miná xi be.

33 Kui b'a maha, t'endahanu yjonuu ko chúnnto yjonuu, at'aha najmi yo nkje b'a kamo.

34 'Xi nkú joyaha nku nda xi tífi kjin. Kintehe ni nga kuitju ni'yaha tsjá xaha nga kúnkú já musuhu nga ts'ín xá xi maha ts'ín. Ko b'a tsuhu nda musu xi kunntá ankjuo nga kat'ejña nda.

35 Kui nga tintsuba ndahanu, at'aha najmi yo nkje kj'uaí nda xi ts'e ni'yoo, tsa nga ja tífi ma 'ña, a ra masen nistjen, a ra nga kjintá xanto, ko a ra nga ja tífi ma sen.

36 Tintsuba ndo tu xi tsa kj'uaí tjen'yúhun, najmi kisuntuféhenu nga kj'uaíkienuu.

37 Ni xi tíxinnuu, b'a ta tíxihin ngayjee xuta xingisoo: ¡Tintsuba ndo!

14

B'i ts'ín y'énda já tjíxoo nga mjehe kuakj'ánijé Jesu (Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Ndyja sa jo nistjin nga kuichú S'í Pascua, nk'ie nga chine ninkuan xi najmi kamandakoho na'yu san. Já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatexumoo incha tsangisjai niyá xi nkú ts'ín k'uanachaha ra Jesu nga kuakj'ánijé ko ts'ínk'ien.

² Tunga b'ahá incha kitsúhu xinkjín:

—Najmi tu ajihin s'íu chjubée ndo tu xi najmi k'uésihi xuta nkjiun.

B'i ts'ín nku tachjuún tsaténdzjojnúhu ntá sinjne Jesu

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Nk'ie nga tijná Jesu nanki Betania, ni'yaha Simon, nda xi k'uhun ch'in fentujnu, nk'ie nga kab'ejnat'a yámixó, as'ai nku tachjuún j'aiko ntá sinjne xi chjí nkjún, xi naxú nardo kikjin kamandakoho. Kui xi tijnchaha nku lubata ndjio chjí. Tsakján tachjuún lubata ndjio ko tsaténdzjojnú nintaku Jesu ntá sinjne.

⁴ As'ai k'ua já xi tijncha yo kama kjahan ko b'i ngján b'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿Á b'a ts'ín kuan'ekatsún tiyaha ntá sinjne?

⁵ At'aha kama ts'ati jan unchan toon denario kuach'a kai, tu xi kui tooon k'uaihi ra xuta x'an.

Ta incha kinchjayane tachjuún.

⁶ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tjehentohoo tachjuún. ¿Á jun tín'estihiruú? Nda tjin ni xi kuats'inna.

⁷ Xuta x'an bi, tehente k'úéntujinnuu ko kama kujsinkoo nk'ie nga kama mjenuu. Tunga an najmi tehente kúátejñajinnuu.

⁸ Kui tachjín kuatsjá xi nkú tjin tijnáha. Ja kuak'íenda títjun yjonintena nga kuak'ojnuhu ntá sinjnei tu xi s'eyanjihinna.

⁹ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Tu má xi tjehén ni nga s'enijmí én nda tsuhu Ntjaná nga ngúsuhun asuntee, ta chubanijmíyaha ni xi kuats'ín tachjín. B'a ts'ín n'ekj'áitsjehen.

*B'i ts'ín y'énda Juda Iscariote nga ts'ínkjas'en Jesu
(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)*

¹⁰ As'ai Juda Iscariote, nku nda ni'yakuyá xi te joo, ngjisehe já na'mi k'aku tu xi ts'ínkjas'ehén ra Jesu jóo.

¹¹ Nk'ie nga kint'é jóo éin, kama tsjoho ko b'a incha kitsúhu Juda nga tsjáha toon. As'ai tsangisjai niyá Juda xi nkú ts'ín kama ts'ínkjas'ehén Jesu.

*B'i ts'ín ts'asjeko S'í Pascua já ni'yakuyáha Jesu
(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1Co. 11:23-26)*

¹² Nistjin nga b'atuts'ihin ra S'í Pascua, nk'ie nga chine ninkuan xi najmi kamandakoho na'yu san ko nga n'ek'ien chutsankaha s'íu, as'ai já ni'yakuyáha Jesu kingjásjaiyaha:

—¿Má xi tjehén mjehi nga kuankínk'iendai tu xi chinehene nichinehe S'í Pascua?

¹³ As'ai b'a kitsúhu jo já ni'yakuyáha nga kits'ínkji:

—Tankiún ajin nantio. Yo satékjó nku nda xi y'a nku ndjii ntánijua. Tsjénnkihuhu

¹⁴ ko má nga kjuas'en b'a t'ihun nda xi ts'e ni'yoo: “B'a títsu nda maestru: ¿Má xi kui ante má nga kjíneka nichinehe S'í Pascua já ni'yakuyána?”

15 As'ai kuakúnuu nku ante tayá chánka xi ja tjinda xi tjehen nk'a ni'yaha. Yo t'endo ni xi chineé.

16 As'ai tsitju já ni'yakuyóo. Incha tsichu ajin nantio ko b'a kamat'ain xi nkú nga kitsúhu Jesu. Yo incha y'enda nichinehe S'í Pascua.

17 Nk'ie nga ja kama jyuun, tsichuko Jesu já ni'yakuyá xi te joo.

18 Nk'ie nga ja tjintut'a yámixó nga tjíncha kjine nichinehe S'í Pascua, as'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Nku xi tjenjinnuu, xi ta ei tínekona, ts'íinkjas'enna.

19 As'ai kik'ientu babaha já ni'yakuyóo ko nga nkúnkú kingjásjaiyaha:

—¿A an?

20 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Nku xi te joo, xi ta tíbakj'a nichine xi tjía taba má nga tíbakj'a.

21 At'aha b'a n'ehe Ntíhi Ndax'iun xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntíaná, tunga, inimá rú ts'ihin nda xi ts'íinkjas'ehen! Tu sahá ra ngandaha nda xu'bo tsa najmi kitsin.

22 Nk'ie nga tjíncha kjine nichinehe S'í Pascua, jakj'a Jesu ninkuon ko kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná. Tsakjanya ko kitsjáha jóo nga b'a kitsúhu:

—Chjúbo. Kui xu'bi xi yjonintena.

23 Ko ta jakj'a chutsiun. Nk'ie nga ja kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná, as'ai kitsjáha já ni'yakuyáha ko incha kik'iyá chutsiun ngatentee jóo.

24 B'i kitsúhu jóo:

—Kui xu'bi xi jnína. Kui xi ngjuai ndzjoho ngandaha nkjin nkjún xuta. Jnína tíb'éndako tsetse Ntíaná nd'ai xi nkú ts'ín nda ts'íinko xuta.

²⁵ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Najmi ta k'ui sahana ntáha tuntsjajée santa nkúhu nga kuichú nistjin nga k'ui ngáhana xi tsetsehe má batéxuma Ntíaná.

B'i ts'ín kitsúya tíjün Jesu nga Pedro b'a kuitsu nga najmi behe

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Nk'ie nga ja kamaha nga incha kisehe Ntíaná, as'ai incha ngji asunntu tjennki xi 'mi Yá Olivo.

²⁷ B'i kitsú Jesu:

—Ngatentoo n'endyjajihuun yjonuu yáha an. At'aha b'a ts'ín tjit'a éhen Ntíaná: “Ts'in'úhün nda bastuu ko ndzjoya chutsanko.”

²⁸ Tunga nk'iehé nga kj'uaiya ngáhana ngabayoo, kfín tíjünnu Galilea.

²⁹ As'ai kinchja Pedro:

—Ndaha tsa ngatentee ts'ínndyjajihin yjoho, tunga an najmi.

³⁰ B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxihin. Kui nistjen xu'bi, kintehe ni nga kjintá xanto niyá xi ma joho, b'a kuixín nga najmi yaní jan niyá tíihin.

³¹ Tunga b'ahá ta kitsú ngáha Pedro:

—Ndaha tsa tíihin nga kuayáko, tu nku nga ts'inkiéná yjona nga behe.

B'a ta incha kitsú ngatentee já ni'yakuyóo.

B'i ts'ín kinchjako Jesu Ntíaná

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² As'ai incha tsichu nku ante xi 'mi Getsemani ko b'a kitsúhu Jesu já ni'yakuyáha:

—Tintsubahanu ei. Kfínnchjako maná Ntíaná ján.

³³ Ngjiko Pedro, Santiago ko Jua. Kik'atuts'ihin nga kik'ie baba nkjúhün ko kis'entaha ra.

34 B'i kitsúhu jóo:

—Kjuaba kitsejihin animana xi nkúhu tsa kui xi ja ts'ínk'ienna. Tintsuboo ei ko tintsuba ndo.

35 As'ai ngjindju sa ichi ko yo kingjénsten ankin santaha t'anankiu. Kinchjako Ntiana nga tsankih tsa kama kj'ua t'axihin chuba xi má nga un skuehe.

36 B'i kitsú:

—Na'mi, na'mi chí, ji xi mahi n'ei tu mí nihí ni. N'ekj'a t'axinni kjuanima xu'bi. Tunga katumaha xi nkú ts'in mjehi, najmi xi nkú ts'in mjena.

37 As'ai ngjise ngaha ra jóo, ko kjintufé nga j'aisehe. B'i kitsúhu Pedro:

—Simon, ¿a kisufei? ¿A ndaha nku ora najmi kuichukjuahi nga kuakinchin tik'uin?

38 Tintsuba ndo ko chubakoo Ntiana tu xi najmi chjut'ayak'uhunnuu. Yuhu animanuu, tunga yjon-intenuuhú xi najmi tichukjuaha.

39 As'ai Jesu ta ngji nchjakohó ngaha Ntiana ko ta kuihi éen kitsú ngaha.

40 Nk'ie nga kik'oya ngaha má tjintu já ni'yakuyoo, ta kjintuféhe ngaha nga j'aisehe, at'aha tib'échja suba nijnoo tunkun jóo. Najmi ta be nkú incha kuitsuhu.

41 As'ai ta kik'oya ngaha Jesu niya xi ma jahan ko b'a kitsúhu jóo:

—¿A tu nku kisuntuféhe so ko tin'ekj'áyo? Ja kama. Ja kuichu chuba nga n'ekjas'en Ntini Ndax'iun aya ntsja xuta ngatitsuun.

42 Tisintjoon ko tjián. Ja nibá tiña xi tít'sínkjas'enna.

B'i ts'in j'aichj'anijé Jesu

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

43 Nk'ie nga ta tínchjaha Jesu, tu j'aihí Juda, nku nda ni'yakuyá xi te joo. J'aiko nkjin nkjún xuta xi kits'in nibá já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoo ko jáchá xi ta tjíhín xá. Incha y'a kicha ndju ko yá nga incha j'ai.

44 Nda xi títs'ínkjas'en Jesu tsinchá'a títjun jóo nga b'i kitsúhu:

—Xi kjemu'ba nga kjuaniñaha, kui xi Jesu. Chjúbo ko t'e'yún sisiun nga tankínko.

45 Nk'ie nga j'ai, tjen'yún ngjik'úhún ra Jesu ko b'a kitsúhu nga kikjemu'ba:

—Ji nda maestru.

46 As'ai incha jakj'ánijéhe jóo Jesu.

47 Tunga nkuhú kicha ndju ts'asje nku nda xi síjña yo. Kits'in'uhun nku nda musuhu nda na'mi títjuun. Tsatet'a tjabaxínñju.

48 As'ai b'i kitsúhu Jesu jóo:

—¿A nda ndyjéná? ¿Á íxí kichahá ko yá kich'ahanu nga kjúáichj'anijéhenú?

49 Xki nistjin tsásinjñajinnuu nga tsakuyá má ma natsihín ninku. Najmi kichjubénijénú. Tunga tjíhín ni nga kuitjusun éhen Ntíaná, kui nga b'a tímaha.

50 As'ai incha tsanka ngatentee já ni'yakuyóo nga tsasínjña suba Jesu.

51 Tunga nkuhú ndati xi tu najyun tjabehé kam'otikjájnuhu yjoho nga tjennkihí Jesu, kui xi ta jakj'áha jóo.

52 Tunga tsinkféhén najyun tjabehé ko tsanka kisti.

*B'i ts'ín kin'ekokjua Jesu nginkun já tjíxá judio
(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14,
19-24)*

⁵³ As'ai incha ngjiko jóo Jesu nginkun nda na'mi tíjjuun. Yo kama ñjakú ngayjee já na'mi k'aku ko jáchá xi ta tjihin xá ko já chjine'éhen kjuatéxumoo.

⁵⁴ Máha Pedro, kitsjennkí kjihin Jesu santa nkúhu nga tsichu natsin ni'yaha nda na'mi tíjjuun ko y'ejñajihin já jun xi kunntá yo nga kits'ínsut'á ts'ihin yjoho t'a nd'íu.

⁵⁵ As'ai já na'mi k'aku ko ngayjee já tjíxóo tsangisjai ni xi kama kjanít'aha Jesu tu xi kama n'ek'iehen, tunga najmi incha kisakúhú ra ni xi kjanínehe Jesu.

⁵⁶ At'aha ndaha tsa nkjin maha xi incha kitsjá tsank'á éhen nga ngji kontraha Jesu, tunga najmi kamahá nga nkuhú ni xi incha kinchja.

⁵⁷ Tjín xi incha tsisintjen ko tsatéjéne tsank'á Jesu nga b'a incha kitsú:

⁵⁸ —Jin kinu'yái nga b'a kitsú ndaj: “An ts'inxúya ninku xu'bi xi xuta kits'ínnda. Jan nistjin kjesintjen ngáhana kj'ai xi najmi maha xuta ts'ínnda.”

⁵⁹ Tunga tu nkú najmi kamahá nga nkuhú ni xi incha kinchja.

⁶⁰ As'ai tsisintjen nda na'mi tíjjuun nga ngji sinjña kamasehen ayoo ko kingjásjaiyaha Jesu:

—¿A najmi chumi nihi xi kujínní? ¿Á b'a tíjucha tsuhu jóo nga tífi kontraha ri?

⁶¹ Tunga najmi chumi ni kitsúhú Jesu. Ndaha nku én najmi kinchja. As'ai ta kingjásjaiyahá ngáha ra nda na'mi tíjjuun:

—¿A ji xi kits'ín nibá Ntíaná, xi Ntíhi Ntíaná?

62 B'i kitsú Jesu:

—An xi túbixín. Choo Ntíhi Ndax'iun nga k'úejñat'aha Ntíaná xi tjíhin nga'yún ko nga nibajin nintj xi tjin nk'a ján.

63 As'ai kikjetiyajen najyun xi yja nda na'mi títjuun. B'a ts'ín tsakúchji ndo nga najmi kisasíhin én xi kinchja Jesu. B'a kitsú:

—¿A machjén saná já testiyu?

64 Ja kuanu'yó nga najmi kuakienkjún Ntíaná nga kuanchja. ¿Nkú manuu?

Ngayjee jóo b'a incha kitsú nga tjeheh ra ngabaya Jesu.

65 As'ai tjin xi tsatétéjnu Jesu nga kik'aya. Y'é'ma ankjín ko y'éhe ko b'a incha kitsúhu:

—Tixínyai xi nkúhu nda profeta, ¿yá xi kuak'íehi? Já jun xi kunntá yo ta incha kik'onjin Jesu.

B'i ts'ín kitsúya Pedro nga najmi be Jesu

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Nga kab'ejña Pedro kintee xi tjeheh natsin ni'yoo, tu j'aihí nku na musuhu nda na'mi títjuun.

67 Nk'ie nga kkie nga títs'ínsut'á yjoho Pedro t'a nd'íu, as'ai tu nku tsasehé ra ko b'a kitsúhu:

—Ji xi ta tjenkoi Jesu xi chá Nazaret.

68 Tunga najmi kits'ínkiehé yjoho Pedro. B'a kitsú:

—Najmi be ndo. Najmi be ni xi túbixín.

Tsitju yo nga ngji má xi tjeheh tjen ankjua natsiun. As'ai kikjintá nku xanta.

69 Na musu ta kiekiehé ngáha ra ko kik'atuts'ihin nga b'a kitsúhu xuta xi t'incha yo:

—Kui cháí ta makó jmi xu'bo.

⁷⁰ Ta najmi kits'ínkiehé ngáha yjoho Pedro. Sa kutju já xi tíncha yo b'ahá ta incha kitsú ngáha ra:
 —Kjuaxi kjáíhin nga ta ji makoi jóo. At'aha Galilea nibáhani.

⁷¹ As'ai ndjá kinchja Pedro ko íxí Ntjanáhá kits'ínkie nga b'i kitsú:

—Najmi be nda xi tibixín!

⁷² Kui chubo tjen'yún kikjintáhá xanto niyá xi ma joho ko j'áitsjehen Pedro ni xi kitsúhu Jesu: “Kintehe ni nga kjintá xanto niyá xi ma joho, b'a kuixín nga najmi yaní jan niyá tjihin.” Nk'ie nga j'áitsjehen Pedro én xu'bi, kikjintá.

15

B'i ts'ín kin'ekokjua Jesu nginkun nda títjun Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Nk'ie nga ja kama seen, incha y'éndako xinkjín já na'mi k'aku ko jáchá xi ta tjihin xá ko já chjine'éhen kjuatéxumoo ko ngayjee já tjixá xingisoo. As'ai tjí'yúhún ts'íhin ra Jesu nga incha ngji ts'ínkjas'ehen Pilato.

² B'a kitsú Pilato nga kingjásjaiyaha:

—¿A ji xi nda reihí xuta judio?

B'i kitsú Jesu:

—B'a tjín ni xi tibixín.

³ Nkjin nkjún ni xi kikjanínehe já na'mi k'aku.

⁴ Kui nga Pilato ta kingjásjaiyaha ngáha ra Jesu:

—¿A najmi chumi nihi xi k'úinní? Tasinñjú ma ri xi nkú ts'ín nkjin maha ni xi tíkjanínehi jóo.

⁵ Tunga ndahá nku én najmi kinchja Jesu. Kui nga tu ni xí kama nkjúhun ra Pilato.

*B'i ts'ín kitsjá kjuá Pilato nga n'ek'ien Jesu
(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)*

⁶ Nk'ie nga xki S'í Pascua, b'éjña ndái Pilato nku nda nubayá xi banki xuta nantia.

⁷ Kui nistjiun kjiya'yún nku nda xi 'mi Barraba ko já xi kamakohó nga kikjánko já Roma. Kui xi incha kits'ínk'ien animá nga b'a incha kits'ín.

⁸ As'ai incha j'ai xutá nkjiun ko kik'atuts'in nga tsankihí Pilato nga ts'ín xi nkú ts'ín xki s'í.

⁹ B'a kitsú Pilato nga kingjásjaiyahá xutá nkjiun:
—¿A mjenuu nga k'uejña ndáinu nda reihí xuta judio?

¹⁰ B'a kitsú at'ahá kamankjihin nga tíma xin k'un já ná'mi k'aku ngat'ahá ni xi títs'ín Jesu ko nga kui kjuaha nga incha kits'ínkjas'ehe ra.

¹¹ Tunga já ná'mi k'akuhú tsinchá'a xutá nkjiun tu xi kuankihi nga tu sahá Barraba xi n'e ndáihí ra.

¹² As'ai b'a kitsú Pilato:
—Nda xi nda reihí xutá judio bixiún, ¿mí xi ts'ihin?

¹³ B'a incha kitsú xutá nkjiun nga kikjintáya:
—¡Tjat'a kruí ndo!

¹⁴ B'ahá tá kitsú ngáha Pilato:
—Tunga, ¿mí ni ch'on tjihin xi kits'ín ndo?
Tunga tu sahá 'yún incha kikjintáya sa xuto:
—¡Tjat'a kruí ndo!

¹⁵ Pilato bi mjehe nga tsjo k'úéhe xutá nkjiun, kui nga kits'ín ndáihí ra Barraba ko kitsjá kjuá nga s'ehe Jesu ko nga s'et'a kruu.

¹⁶ As'ai já juun jas'enko Jesu ni'ya masen xi 'mi ni'ya pretorio. Kinchja ñjahá ngayjee já jun xinkjín.

17 Incha kits'ínngja Jesu nku najyun ndju kuan nga incha kik'aya. Kō incha kits'ínnda nku corona na'yá xi y'é'a nintaku.

18 As'ai incha kik'atuts'in nga kik'aya:

—Antahi, nda rejhi xuta judio.

19 Incha jakj'á nku yáxá nga kik'onntjai nintaku Jesu kō tsatétéjnu. Tsinchakúnch'int'aha nga kik'aya.

20 Askahan nga ja kamaha nga kik'aya Jesu, ts'asje ngáha najyun ndju kuon kō kits'ínngja ngáha najyun xi ts'e Jesu. As'ai incha tsitjuko tū xi ngjuát'a kruuhu.

B'i ts'in kis'et'a kruu Jesu

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Nku nda nanki Cirene xi Simon 'mi, Alejandro kō Rufo ntíhi. Jñá j'aihi ndo kō nk'ie nga tí'f'a yo, kin'e kjuá'yúhún rá nga k'uanji kruuhu Jesu.

22 As'ai incha ngjiko Jesu ante xi 'mi Golgota. Kui éen xi tsuhu rá: Antehé Nintaku Aníma.

23 Kik'aihi nga k'úi binu xi kin'etjijinkoho nki, tunga najmi kik'ihí Jesu niu.

24 As'ai incha kingját'a kruu. Já juun incha tsakjánya xihí xinkjín najyuhun Jesu nga kitsu-tonyá ts'ihin, tū xi b'a ts'in skuehe má t'íáha xi sakúhu rá nga nkúnkú.

25 Chubá ñja nga ta jyuun kis'et'a kruu Jesu.

26 Nku yáte kis'et'a mí kjuaha nga tín'ek'iehen. B'i ts'in kis'et'aha yátee: “Nda rejhi xuta judio.”

27 Ta kis'et'a kruuko Jesu jo já ndyjé. Nku xi kitsjen nga kixihí kō nku nga skjúhun.

28 Yo tsitjusun ni xi y'é't'a Isaiã nk'ie nga b'a kitsú: “Nkujihín kamako já xi bangane kjuatéxumaha Ntiana.”

29 Xuta xi tíncha f'a yo najmi kikienkjún Jesu nga kinchja. Kits'ínk'ajni nintaku nga b'a incha kitsúhu:

—Ji xi n'exúyai nínku ko jan nistjin chjúsintjen ngáhani, tsixín.

30 ¡N'ek'anki yjohi! ¡Títjujent'ai kruu!

31 B'a ta ts'ín kik'ayaha já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoo. B'a incha kitsúhu xinkjín:

—Kamaha ndai nga kj'ai xi kits'ínk'anki, tunga tu sa najmi mahá ngáha ts'ínk'anki yjoho.

32 Katitjujent'a kruu nd'ai, tsa kui xi kits'ín nibáha Ntiana, tsa kui xi nda rejhi xuta Israel. B'a ts'ín cháhaná ko s'ejinná ma.

Ko já xi kjintut'á kruuko Jesu ta ch'on incha kitsúhu.

B'i ts'ín k'ien Jesu

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Nk'ie nga tsichu chuba te jo nga nistjiun, kis'e jyun ngayjee asuntee santa nkúhu nga tsichu chuba jan nga ngixuun.

34 Chuba jan 'yún kikjintáya Jesu nga éhen kinchja. B'i kitsú:

—Eloi, Eloi, ¿lema sabactani? —kui éin xi tsuhu ra: Ji Ntiana, ji Ntiana, ¿á kan'e nga mahani?

35 K'ua xuta xi kabincha yo incha kint'é kui éen. Kui nga b'a incha kitsúhu ra xinkjín:

—Tasinñju. Nda profeta Eliã tínchjaha ndo.

³⁶ As'ai tsangatsanka nku nda xi síjña yo ko nku tsanka kits'ínk'anchiko sesehe binu san. Kui xi y'eku nku yáxá nga kits'ínkjik'uhun Jesu tu xi k'úhi ko b'i kitsú:

—Chúya maá. Chase ma raá tsa nibá Eliá nga kjéjehen t'a kruu.

³⁷ As'ai 'yún kikjintáya Jesu ko k'ien.

³⁸ Nk'ie nga b'a kamo, kitiyájen najyun xi tjenchja ante xi 'yún nkjúhun ninku. Jo tsitju. Kik'aha ra nk'aha santaha kintee.

³⁹ Máha nda jun k'akuhú já juun xi kabasinjña ankjin Jesu, nk'ie nga kint'é xi nkú ts'ín kikjintáya ko nga kkie xi nkú ts'ín k'ien Jesu, as'ai b'a kitsú:

—Kjuaxi kjáihin nga kui ndai xi Ntíhi Ntíaná.

⁴⁰ Yo kjint'á kabincha k'ua jminchjin xi tíncha base. Ajihin jminchjun ta kabasinjñajin Mariá Magdalena, Mariá xi naaha maha Kuse ko Santiago xi ntí kuts'i, ko na Salome.

⁴¹ Kui jminchjin xu'bi xi kitsjennkíhi ko tsasinkoho Jesu nk'ie nga y'ejna ante Galilea. Ta tíncha ya yo kj'ai jminchjin xi ta incha j'aikoho Jesu nanki Jerusalem.

B'i ts'ín kis'eyanji Jesu

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Kui nistjiun tís'enda ni xi ts'e s'ú, at'aha ja tibichú tiña nistjin nkjúun. Nk'ie nga ja tíma jyun,

⁴³ j'ai nku nda xi 'mi Kuse xi nanki Arimatea nibáha, xi ta nda tjíxá k'aku. Ta tikuyáha nistjin nk'ie nga kuatexuma Ntíaná. Kui xi kama k'un ngjisehe Pilato ko tsankíhi yjonintehe Jesu.

44 Kama nkjúhún Pilato nga kutjuhú k'ien Jesu. As'ai kinchjaha nda jun k'akuhu já juun ko kingjásjaiyaha tsa ja ka'me Jesu.

45 Nk'ie nga kitsúyaha nda jun k'aku niu, as'ai kitsjáha Kuse yjonintehe Jesu.

46 As'ai ts'atse Kuse nku najyun. Kui xi kik'ontikjájnu yjonintehe Jesu, nk'ie nga kikjejen t'a kruu. As'ai ngjingjájñaya nku tixa tsjó xi kin'endat'á naxiu ko kik'ontikjá nku ndjio chánka nga y'échjane ankjuu tsjóo.

47 Maria Magdalena ko Maria xi naaha Kuse incha kieke má xi tjeheh kis'ejña yjonintehe Jesu.

16

*B'i kama nk'ie nga j'áiyaha Jesu ngabayoo
(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)*

1 Nk'ie nga j'a xuatú, as'ai Maria Magdalena, Maria xi naaha Santiago maha ko na Salome ts'atse ni xi sinjne, tu xi ngjuaingjájnuhu ra yjonintehe Jesu.

2 Nk'ie nga ta jyun ta jyuhun nistjin xi b'atuts'ihin ra tuntjóo, incha ngji tsjóo nga ja titju ts'íu. B'i ngján kingjásjaiyaha xinkjín:

3 —¿Yá xi kjéxinná ndjio xi tjíchjane tsjóo?

4 Tunga nk'iehé nga incha tsase, kieke nga ja kan'e t'axín ndjio chánkantsú xi kis'echjane ankjuaha tsjóo.

5 Incha jas'en tixa tsjóo ko kieke yo nku ndati xi yja nku najyun ndju taba nga kab'ejña andai kixihi tsjóo. Kitsankjún jminchjún.

6 Tunga b'ahá kitsú ndatiu:

—Najmi tu binkjun. Jesu xi nibáha Nazaret xi kis'et'a kruu t́binchisj́o. Ja kaf'áíya ngáha ra ngabayoo. Najmi ta t́jihin ei. Chasoo ei má nga kis'ejña.

⁷ Tunga b'ihí tankínk'ihun já ni'yakuyáha ko Pedro nga ante Galilea ngjuai títjuhun Jesu. Yo skué xi nkú nga kitsúhu.

⁸ As'ai ixí t́incha b'atsé nkjúhún ts'ihin jminchj́un nga tsitju aya tsj́o ko 'yún incha ngji. Ndaha nku én najmi incha kinchja at'aha t́incha tsankjún.

B'i ts'ín kik'atuts'ihin Jesu nga tsakúchjhi yjoho xuta ni'yakuyáha

(Jn. 20:11-18; Lc. 24:13-35)

⁹ Nk'ie nga j'áiyaha Jesu ngabayoo nga ta jyuhun nistjin xi tib'atuts'ihin ra tuntj́o, títjun tsakúchjhi yjoho Mariá Magdalena xi kik'asjehin yatu jáninda.

¹⁰ Kui xi ngji tsúyaha já xi kitsjenko Jesu xi ta t́jintu baba ko t́incha kjintá.

¹¹ Tunga nk'iehé nga kint'é jóo nga t́jña t́k'un Jesu ko nga Mariá Magdalena kabakúchjhi yjoho, najmi kis'ejhin ni xi kitsú Mariá.

¹² Askahan kj'ai ts'ín tsakúchjhi yjoho jo já ni'yakuyáha Jesu xi t́incha ts'ín niyá nga t́incha fi jña.

¹³ As'ai incha kik'óya ngáha já xi joo nga ngji tsúyaha já xingisoo, tunga tu nkú najmi kis'ejhin ra ni xi kitsú já xi joo.

B'i ts'ín kitsjá xáha Jesu já ni'yakuyáha

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ As'ai tu chahán tsakúchjiji yjohō Jesu já ni'yakuyá xi te nkuu nk'ie nga kab'entut'á yámixō. Ndjá kinchjako at'aha najmi s'ejihin ko ndjá tjíntuyá animaha, at'aha najmi kis'ejihin ni xi kitsúyaha xi kieke Jesu nk'ie nga ja j'áya ngaha ra ngabayoo.

¹⁵ B'i kitsúhu jóo:

—Tankiún nga ngúsuhun asuntee ko t'enijmíhuu én nda tsuhu Ntíaná ngayjee xuta xi tjín.

¹⁶ Xi s'ejihin én nda tsuhu Ntíaná ko saténtá, kui xi k'uanki. Tunga xi najmi s'ejihin, kui xi ndyja.

¹⁷ Xuta xi s'ejihin én nda tsuhu Ntíaná ts'ín kui kjuankjún: ngajona k'onsjehe jánindo, kuinchja kj'ai kj'ai én xi tjín,

¹⁸ kuakj'áya ntsja ye, tsa tjín nki ch'onk'un xi k'úi, najmi chumi nihi xi ts'íhín, ko ngjuénne ntsja xuta un ko kamanda.

B'i ts'ín ngjinji Jesu nk'a ján

(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Nda Ntíaná Jesu, nk'ie nga ja kinchjako já ni'yakuyáha, as'ai ngjinji nk'a ján ko y'eñat'aha Ntíaná.

²⁰ As'ai incha tsitju já ni'yakuyóo nga y'énijmí éhen Ntíaná ngayjee ante xi tjín. Nda Ntíaná tsasinkohō ko kits'ín kjuankjún nga tsakúchji nga kjuaxi én xi tíncha b'énijmí já ni'yakuyáha.

Éhen Ntíaná
New Testament in Mazatec, Jalapa de Díaz
(MX:maj:Mazatec, Jalapa de Díaz)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, Jalapa de Díaz

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, Jalapa de Díaz [maj], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, Jalapa de Díaz

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

e05183c2-7c34-5cdd-8c78-15ea51bd8cbb